

Inhoud

Van de voorzitter	58
Van de redactie	58
Telperikelen	59
Wat feitjes rond de duizendste Eempoldertelling	60
Big Day in het Gooi - 2011	62
Boomklever. Vogel van het jaar 2009	63
Gewoon bijzonder	69
Excursie Landje van Geijsel	71
Honderd jaar vogels ringen in Nederland	72
Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep	76
Vogelgidsen voor fietsboot Eemlijn gezocht	78
Wilgen knotten	79
Informatie over erfvogels gezocht	80
Mutaties Ledenbestand	81
Veldwaarnemingen	82
Verslag Algemene Ledenvergadering, 24 maart 2011	83
Verslag kascommissie	85
Ontvangen literatuur	86
Programma	88
De favoriete vogelplek van Hugo Weenen	91
Strip Kor Haan	

Van de voorzitter

In de Algemene Leden Vergadering (ALV) op 24 maart heb ik gemeld dat begin april de aflossing van de ‘ongeautoriseerde lening’ zou plaatsvinden. Ik kan nu melden dat dit inderdaad is gebeurd, en dat de kwestie financieel is afgehandeld. Dit tot onze grote opluchting.

In de ledenvergadering is zoals gebruikelijk verslag uitgebracht over het afgelopen jaar. De aanwezigen stemden in met het gevoerde beleid. Elders in deze Korhaan vindt u het verslag.

Tijdens de vergadering is - na 40 jaar!!! - afscheid genomen van Bep Dwars als bestuurslid. Bep zal haar andere werkzaamheden voor de vereniging wel voortzetten. Om onze waardering voor deze bijzondere inzet te laten blijken, is aan Bep een zilveren Korhaan-penning uitgereikt met een certificaat van waardering. Deze verenigingspenning is nieuw, en zal hopelijk in de toekomst aan meer leden met grote verdiensten voor de vereniging kunnen worden uitgereikt.

Op 9 april heeft het bestuur de jaarlijkse

brainstormbijeenkomst gehouden. We hebben toen onze visie besproken op de vereniging, de persoonlijke verwachtingen en de plannen voor het komende jaar. Het resultaat is dat we met nieuw enthousiasme aan het werk gaan, en ons zullen richten op de samenhang binnen de vereniging en het faciliteren van de subgroepen en de vele werkgroepen. We hebben er weer plezier in.

De lezing van Nico de Haan in februari trok zo veel belangstellenden, dat we moesten uitwijken naar de grote kerkzaal. Het was een geanimeerde avond. Bij de quiz waren er vijf deelnemers met nul fouten: een prima score! Het voorjaar en het buitenseizoen zijn nu echt begonnen. Vele leden halen hun hart op bij het tellen van vogels, het beschermen van de weidevogels en roofvogelnesten, en het in de gaten houden van nestkasten. We kunnen weer volop genieten van ons ‘werk’.

Rien Rense

Van de redactie

Aanleveren kopij

De redactie ontvangt uw kopij graag als volgt:

- Geen opgemaakte tekst. Er kan wel vet of cursief gebruikt worden en zo nodig opsommingstekens.
- Het gebruik van afkortingstekens zoveel mogelijk beperken.
- Foto's apart aanleveren, evenals de bijschriften. Altijd de naam van de fotograaf en de afgebeelde vogel vermelden en zo nodig de namen van de personen die op de foto staan.
- Foto's met voldoende resolutie aanleveren. Graag minimaal 1 MB.
- Bij langere artikelen met tussenkopjes werken.
- Topografische aanduidingen conform die van topografische kaarten.
- Is vakjargon noodzakelijk, dan deze verklaren.
- Volgorde bij lijsten met vogelsoorten conform Avifauna van Nederland, deel 1 en 2 (1999, 2001)

Belangrijk: de redactie heeft besloten om met ingang van het volgende nummer de **vogelnamen met een kleine letter** te schrijven. Het hoofdlettergebruik gaf de afgelopen jaren veel verwarring en we volgen vanaf nu het groene boekje.

In een van de volgende nummers zal ik nog wat uitgebreider ingaan op het aanleveren van teksten. Ik wens u een mooi voorjaar!

Hillie Hepp

Telperikelen

Vogelaars hoeven zich nooit te vervelen. Altijd is er wel een organisatie die je probeert te strikken of zelfs te verleiden om deel te nemen aan allerlei telprojecten en die zijn er te kust en te keur. Het is een leuke bezigheid, waarbij je allerlei ervaringen opdoet en het nodige beleeft. Daar weten de telploegen van de voormalige Vogelwerkgroep Grote Rivieren van mee te praten. In de jaren zeventig van de vorige eeuw voerden zij maandelijks van september tot en met maart watervogeltellingen uit langs de rivieren. Ook de Gooiers namen hieraan deel. Voor dag en dauw togen zij naar het vertrekpunt, het toen nog voor auto's goed bereikbare Centraal Station in Utrecht om daar hun telroute en instructies in ontvangst te nemen. Het was altijd maar afwachten welke rivier je in je maag gesplitst kreeg en welk traject er onderzocht moest worden. Iedereen was uiteraard tuk op interessante stukken om te tellen, maar op een telgebied langs de Maas, bijvoorbeeld vanaf Roermond zat ook niet iedereen te wachten. Voor de coördinatie was Jimmy verantwoordelijk, die als een veldheer zijn troepen op pad stuurde. Achteraf hoorde je dan wat iedereen had meegemaakt. Daar is heel wat over te schrijven, zoals de belevenis van Lex. Toch niet voor een kleintje vervaard, gleed hij door de glibberige klei van een IJsseldijk en belandde aan de voet daarvan. De Wegenwacht bellen was zinloos, maar een met zijn tractor passerende agrariër bracht uitkomst en zag kans met behulp van een dikke stalen kabel de auto weer op het goede spoor te krijgen. Langs dezelfde IJssel dreigde ook een keer een handgemeen te ontstaan met een boer die zijn vee over een smalle landweg naar de graslanden dreef. Dit schoot niet echt op. Toine de chauffeur van de Renault 4 meende een opening te zien, toen de koeien wat naar de kant gingen lopen, en manoeuvreerde het autootje voorzichtig langs de kudde. De man ontstak in woede, begon te schelden, hief zijn knuppel en dreigde het vehikel tot een hoop schroot te reduceren. Het was een 'narrow

escape' door op tijd een dot gas te geven.

Het tellen met de auto leverde soms ook andere problemen op, zoals in de Grote Geldersche Waard.

Daar stuitte de telploeg op de landheer die daar zijn eigendommen had liggen. Hij ontzegde de telploeg de toegang. Wij argumenteerden dat het een openbare weg zou zijn en als dit niet zo was bij alle toegangen of kennelijke toegangen een bordje met de bekende tekst 'Verboden toegang. Artikel 351 wetboek van strafrecht' moest zijn aangebracht. Resoluut veegde hij dit van tafel. Jammer dat er geen advocaat in de auto zat! Ons verzoek of we dan lopend mochten tellen en dat deze bezigheid toch ten behoeve van natuurbescherming en natuurbehoud werd uitgevoerd mocht niet baten. Had hij in het uitgestrekte gebied soms iets te verbergen wat het licht niet mocht zien? Eén keer waren alle wateren met een dikke laag ijs bedekt en leek het er op dat de tellingen afgelast moesten worden. Alle zwanen, ganzen, eenden, meeuwen en andere van geheel of minder van open water afhankelijke soorten bevonden zich in niet bevroren wateren. Veelal was dit tussen de kribben. Enkele honderden kilometers te voet afzoeken was geen optie. Goede raad was duur. Gelukkig brachten boten van Rijkswaterstaat en de rivierpolitie uitkomst bij deze uitzonderlijke situatie. De perikelen voor de watervogeltellers waren hiermee opgelost. Het was een aparte ervaring nu eens niet vanaf het land, maar vanaf het water de vogels op te sporen.

Penlijster

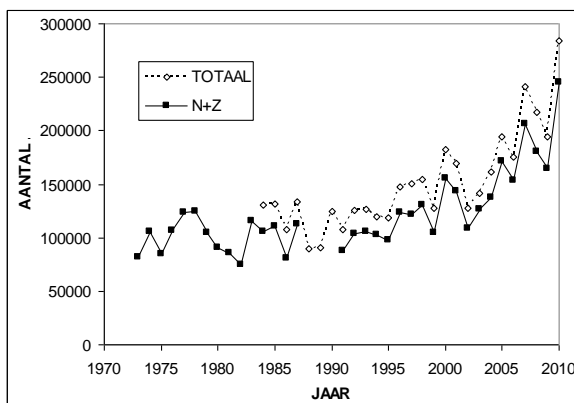
Wat feitjes rond de duizendste Eempoldertelling

Sinds 1973 worden elke veertien dagen de vogels in de westelijke Eempolders geteld. Dat is nu dus al ruim 38 jaar. Wat rekenwerk levert op dat op 16 april 2011 de duizendste teldag van deze Eempoldertellingen gehouden zou worden. Op zich is dat natuurlijk voor de tellingen helemaal niet zo belangrijk, maar het is een mooie gelegenheid om eens te kijken wat er allemaal in die tijd gebeurd is. Daarom krijgt u dit keer geen serieus verhaal over een interessante vogel maar een wat lossere verhaal over allerlei feitjes die misschien ook wel eens leuk zijn om te vertellen.

Jan Mooij

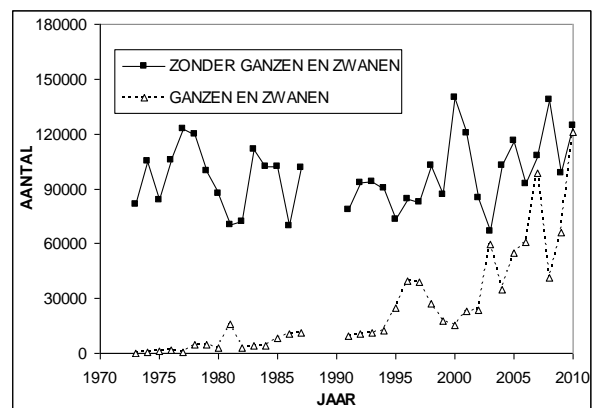
Zoals bekend zijn er tegenwoordig drie telgebieden die meestal elk door twee tellers geteld worden. In het begin waren er maar twee telgebieden, omdat de Oostermeent pas sinds 1984 wordt meegenomen. Een reden om die erbij te nemen was, dat men toen zoveel tellers had dat er soms met vier mensen tegelijk geteld werd. Voor een zo lange periode is het onvermijdelijk dat er veel verloop onder de tellers is. Van de oorspronkelijke groep is niemand meer actief. De teller met de meeste dienstjaren is Nico Klippel, die nu al 30 jaar telt en in die tijd naar schatting 275 tellingen heeft gedaan. In de loop van de tijd hebben er 160 tellers meegewerkt, waarvan er nu 18 actief zijn.

In de afgelopen 38 jaar hebben we in totaal 5.172.636 vogels geteld, behorend tot 208 soorten. Zoals te verwachten, waren de aantallen niet elk jaar hetzelfde. In figuur 1 staan de aantallen per jaar. Het blijkt dat tot ongeveer 1995 de aantallen ongeveer constant bleven. Vanaf die tijd lopen ze op en het laatste jaar waren ze meer dan verdubbeld ten opzichte van het begin.

Figuur 1. Totaal aantal waargenomen vogels per jaar.

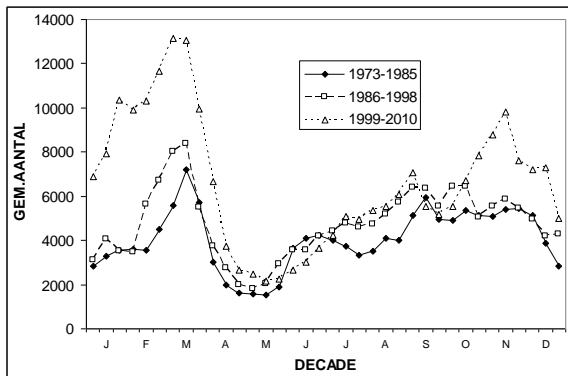
Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een groter aantal waargenomen ganzen en zwanen. In figuur 2 wordt dit duidelijk gemaakt. Als we de totalen zonder de ganzen en zwanen bekijken blijken de aantallen zonder de Oostermeent in die 38 jaar niet significant gestegen te zijn. Met de Oostermeent erbij is vanaf 1984 sprake van een nauwelijks significante stijging van 1% per jaar.

Figuur 2. Aantal waargenomen ganzen en zwanen en andere vogels per jaar in de telgebieden Noord en Zuid.

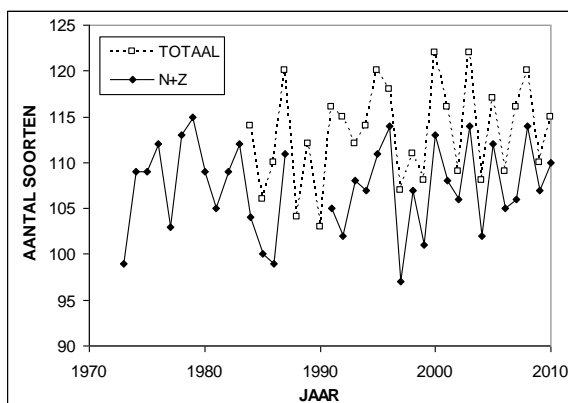
We kunnen natuurlijk ook de verdeling van de aantallen over het jaar bekijken. Het eerste wat in figuur 3 opvalt zijn de lage aantallen rond begin mei. Grote aantallen vogels in de Eempolders hangen samen met het optreden van grote groepen. Dit is de broedtijd en die grote groepen verspreiden zich dan. De Eempolders zijn niet alleen belangrijk als broedgebied. Buiten de broedtijd worden ze door veel soorten nog intensiever gebruikt. De toename in de loop van het jaar in de winter en vroege lente wordt natuurlijk vooral veroorzaakt door de toename van ganzen en zwanen. De grootste aantallen zien we in maart. Dan zijn niet alleen de ganzen nog

aanwezig maar ook zijn er vooral de laatste jaren heel veel weidevogels op de plasjes en drassige weilanden van het reservaat.

Figuur 3. Gemiddelde verdeling van alle vogels over het jaar

Een groot thema in de laatste jaren is de biodiversiteit. In de loop van de jaren zijn enkele soorten verdwenen die in het begin nog regelmatig aanwezig waren. Het bekendste voorbeeld is de Bonte Kraai, maar ook de Patrijs en de Zomertortel vallen in deze categorie. Aan de andere kant zijn er tegenwoordig ook soorten die in het begin van de tellingen afwezig waren en nu heel gewoon zijn. Voorbeelden hiervan zijn de Canadese Gans, de Nijlgans en de Grote Zilverreiger. In figuur 4 staan de aantallen waargenomen soorten per jaar. Die blijken in het hele gebied sinds 1984 te schommelen rond de 113 soorten met een standaardafwijking van 5,4.

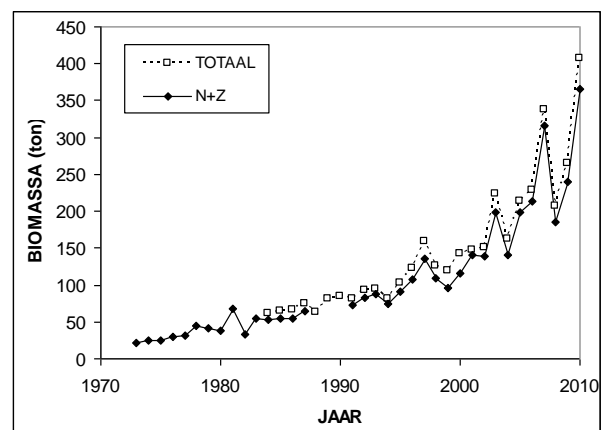

Figuur 4. Aantal waargenomen soorten per jaar.

Duidelijk is dat van de eerder genoemde 208 soorten die in alle tellingen samen gemeld zijn, er een groot aantal maar heel af en toe is waargenomen. Er is geen significante trend in deze aantallen; we moeten dus constateren dat de biodiversiteit wat vogels betreft niet veranderd is. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat

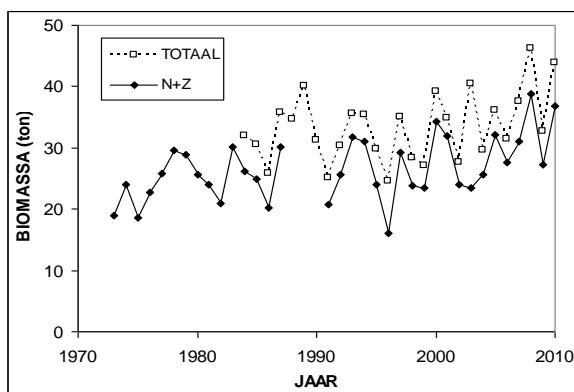
de samenstelling van de soorten niet is gewijzigd. Er zijn soorten die verdwenen zijn, zoals Bonte Kraai en Patrijs, maar ook soorten die we vroeger nooit zagen en die nu heel gewoon zijn, zoals Grote Zilverreiger, Canadese Gans en Nijlgans. Ook voor soorten die we elk jaar zien kunnen de aantallen in de loop van de tijd sterk gewijzigd zijn.

Hoewel het aantal soorten per jaar vrijwel gelijk is gebleven, is er toch een heleboel veranderd. Dit blijkt vooral als we gaan kijken naar de biomassa, dus het totale gewicht van alle vogels die in een bepaald jaar zijn gemeld. Door voor alle soorten het aantal van een soort te vermenigvuldigen met het uit de literatuur gehaalde gemiddelde gewicht van die soort kan dit berekend worden. Het resultaat staat in figuur 5. Ik moet zeggen dat ik wel iets verwacht had, maar deze grafiek maakte mij schokkend duidelijk hoe groot de veranderingen zijn in deze 38 jaar. Terwijl we in 1973 met 21 ton vogels begonnen was dit in 2010 in hetzelfde gebied opgelopen tot 365 ton, dat is meer dan 17 maal zo veel! Dit tempo komt neer op een toename van 4,7 % per jaar. Dat is dus veel sneller dan de toename van de aantallen. Deze stijging lijkt nog steeds door te gaan.

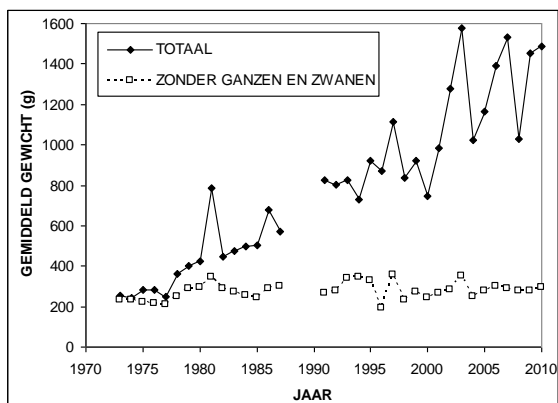
Figuur 5. Totaal gewicht van alle waargenomen vogels per jaar.

Als we het gewicht van de ganzen en zwanen aftrekken van het totaal krijgen we figuur 6. Hier zien we een kleine toename (ongeveer 0,8% per jaar) die alleen voor de waarnemingen zonder de Oostermeent over de periode 1973-2008 significant is. De belangrijkste oorzaak voor deze toename is het licht toegenomen aantal vogels zonder de ganzen en zwanen.

Figuur 6. Biomassa zonder ganzen en zwanen per jaar.

Omdat de toename van het totale gewicht veel groter is dan die van de aantallen moet het gemiddelde gewicht van de waargenomen vogels toegenomen zijn.

Figuur 7. Gemiddeld gewicht van alle waargenomen vogels per jaar met en zonder de ganzen en zwanen.

Dit is te zien in figuur 7, waarin de getallen voor de telgebieden Noord en Zuid staan. De getallen inclusief de Oostermeent zijn nauwelijks verschillend en daarom ook niet uitgezet. Het gemiddelde blijkt sinds het begin van de tellingen in 1973 een factor zes te zijn gestegen. Het gemiddelde gewicht zonder de ganzen en zwanen blijkt daarentegen niet significant veranderd te zijn.

Als er meer vogels komen is er meer voedsel nodig. Grotere vogels hebben ook meer voedsel nodig dan kleinere. Het lijkt daarom aannemelijk dat er veel meer voedsel beschikbaar is gekomen voor de zwanen en ganzen. Het gaat hier over graseters. Het lijkt er op dat de boeren er in slagen om deze concurrenten van hun koeien in bedwang te houden. De oppervlakte gras is in de beschreven periode iets kleiner geworden, omdat tegenwoordig ook in de polder hier en daar maïs verbouwd wordt. We zien hier kennelijk het effect van de intensivering van het grondgebruik, waardoor het gras veel voedzamer is geworden. Het zou op zich niet onlogisch zijn als voedzamer gras ook tot meer insecten en andere kleine dieren zou leiden. Die hebben dan natuurlijk ook meer te eten. Dit zou dan op zijn beurt meer insecten- en wormeneters kunnen opleveren. De zeer beperkte toename van vogels die zich met kleine diertjes voeden geeft aan dat dit effect niet of nauwelijks bestaat.

Big Day in het Gooi - 2011

Hugo Weenen

Dit jaar zal weer een Big Day plaatsvinden in het Gooi. De Big Day zal dit jaar plaatsvinden in de eerste helft van mei. Deelnemers kunnen zelf / onderling bepalen op welke dag ze hun Big Day willen plannen.

Voor degenen die onbekend zijn met het verschijnsel BIG DAY: dit houdt in dat je binnen 24 uur zoveel mogelijk soorten in een bepaald gebied, in dit geval het werkgebied van de VWG Gooi en Omstreken, probeert waar te nemen.

De eerste twee weken van mei zijn een fantastische tijd om in het Gooi vogels te kijken. In eerdere jaren zijn tijdens de Big Day vele bijzondere soorten gezien.

Als je mee wilt doen, geef je dan op. Dit kan als team of als individu. Indien je je als individu opgeeft, zullen we je in contact brengen met andere individuen die zich hebben opgegeven.

e-mail: h.weenen@hccnet.nl

Kijk op onze website www.vwggooi.nl voor nadere informatie over deze Big Day.

Boomklever. Vogel van het jaar 2009.

Dick Jonkers, Fred van Klaveren & Jan Mooij

Het blad valt in golven van de bomen en ijverig strooien beuken hun noten in het rond. Het is 2010 en dit jaar was net als 2009 opnieuw een mastjaar voor beukenootjes! De Boomklever kwam aan het eind van de zomer eindelijk weer dagelijks op de voerplank kijken. Maar nu is hij, net als in de herfst van vorig jaar, schijnbaar verdwenen. Hij is te druk met het verzamelen van de zaden voor de winter. Maar wat hebben we er in het voorafgaande seizoen al veel waargenomen!

Hoe zijn de Boomklevers geteld

Boomklevers zijn vogels die opvallen. Is het niet door hun geluid, dan wel door hun kleurige verenkleed, dat zelfs mensen die geen vogelaar zijn opvalt. Zelfs met een eenvoudig vogelboek is de soort goed te determineren. Bovendien zijn ze het hele jaar door aanwezig en de kans om ze waar te nemen is groot. Alle factoren waren dus aanwezig om het jaar van de Boomklever tot een succes te maken en dat is het dan ook geworden. De waarnemingen konden met een nauwkeurige plaatsbepaling worden ingevoerd en dit bood de kans een verspreidingsbeeld te construeren. Het grote aantal meldingen met de datums van de waarnemingen schiep nog een andere mogelijkheid, namelijk om vast te stellen hoeveel broedparen tenminste aanwezig waren in 2009.

Boomklever

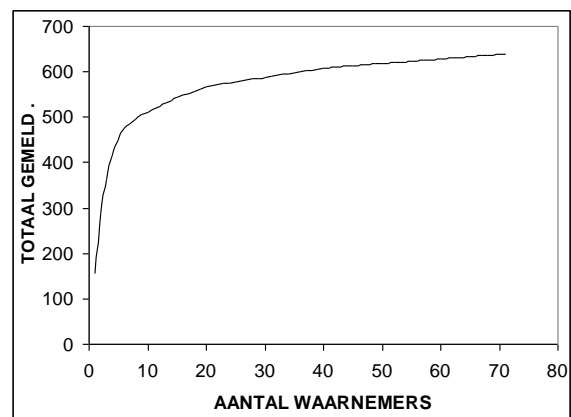
Foto: Paul v.d. Poel

Om tot een zo goed mogelijk resultaat te komen is via De Korhaan en de website aan de leden gevraagd waarnemingen van deze soort door te geven en daarbij behalve plaats en datum ook te vermelden of men ze gezien of gehoord had. Ook werd verzocht om gegevens over broedgevallen. De meldingen konden gemeld worden via waarnemingskaartjes, via boomklever@vvg of via de website van de Vogelwerkgroep. Aanvullende gegevens

werden verkregen via de site waarnemingen.nl, van de Werkgroep Nestkastonderzoek en de Werkgroep Tuinvogelonderzoek. Tussentijds is gepubliceerd over de stand van zaken van het onderzoek op de website en in De Korhaan (Mooij et al. 2009).

Resultaten

Het totaal aantal waarnemingen van de Boomklever in 2009 heeft onze stoutste dromen overtroffen. Er zijn maar liefst 867 waarnemingen uit het werkgebied bij elkaar gebracht. Alleen al via de website hebben 71 verschillende waarnemers 639 keer één of meer Boomklevers gemeld. In totaal ging het daarbij om 817 exemplaren. Er zijn grote verschillen in aantallen meldingen per waarnemer. De actiefste waarnemer gaf 157 meldingen door. Aan de andere kant kwam er van 31 waarnemers maar één melding door.

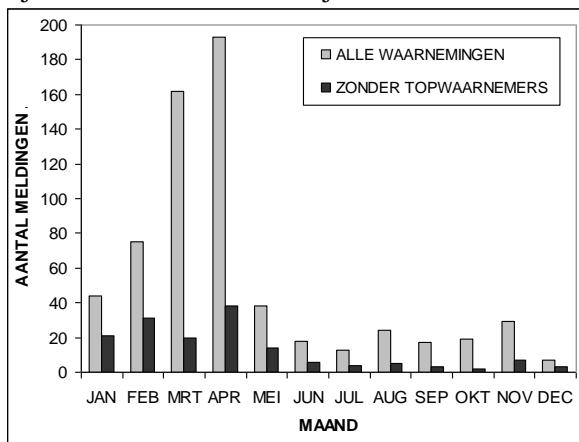

Figuur 1. Cumulatief aantal boomklever - waarnemingen bij aflopend aantal meldingen per waarnemer op de website.

In figuur 1 staat de cumulatieve som van het aantal meldingen per waarnemer, beginnend met het grootste aantal. We zien hier bijvoorbeeld dat de drie waarnemers met de grootste aantallen samen 364 meldingen deden,

dat is 57% van het geheel. De helft van de waarnemers zorgde voor 94% van de meldingen.

De verdeling over het jaar was ook niet gelijkmatig, wat blijkt uit figuur 2. Als we alle meldingen bekijken dan zien we een snelle toename van januari tot en met april. Daarna storten de aantallen in. Het is ook zo dat door enkele waarnemers met grote aantallen meldingen series waarnemingen op één dag zijn gedaan. Het lijkt er op dat die speciaal op pad zijn gegaan om Boomklevers te zoeken. Bij navraag blijkt dat ook het geval te zijn. Dit valt vooral in maart en april op. Op zich is daar natuurlijk niets mis mee bij een onderzoek waarbij we de verspreiding over ons werkgebied willen bekijken, maar het heeft wel een duidelijke invloed op de verdeling over het jaar. Daarom hebben we ook de verdeling berekend als we de bijdragen van de zeven waarnemers met meer dan tien meldingen weglieten. We zien dan nog steeds opvallend grote aantallen in de eerste vier maanden met een top in april. De verschillen zijn wel wat minder duidelijk.

Figuur 2. Verdeling over het jaar van het aantal meldingen op de website.

De verdeling over het jaar weerspiegelt niet het aantal aanwezige Boomklevers. Het zijn namelijk standvogels. In de eerste maanden van het jaar zoeken Boomklevers een territorium. Ze laten daarbij heel duidelijk merken dat ze er zijn en worden daardoor makkelijk opgemerkt. Eind april of begin mei beginnen ze te broeden en ze worden dan opeens veel rustiger. Eind mei komen de jongen uit en dan moeten de aantallen dus sterk toenemen. Dit is echter nergens terug te vinden in de waarnemingen. Op zich is dat niet vreemd, omdat het overgrote deel van de

Boomklevers wordt opgemerkt doordat zij hun aanwezigheid kenbaar maken door middel van geluid. Het lijkt er op dat zij zich in de rest van het jaar betrekkelijk stil hebben gehouden.

Verspreiding

Als we de waarnemingen van het Gooi en de Vechtstreek door de oogharen bekijken valt meteen op dat er zeer veel Boomklevers in het 'stedelijk' gebied zijn gezien. De villawijken in Hilversum, Huizen, Laren, Bussum en Blaricum zijn goed voor 77,6% van het aantal waarnemingen (figuur 3).

Hilversum	264	30,4 %
Huizen	147	16,9 %
Laren	97	11,2 %
Bussum	87	10,0 %
's-Graveland	78	9,0 %

Figuur 3. Top 5 van de gemeenten met de meeste boomkleverwaarnemingen in 2009.

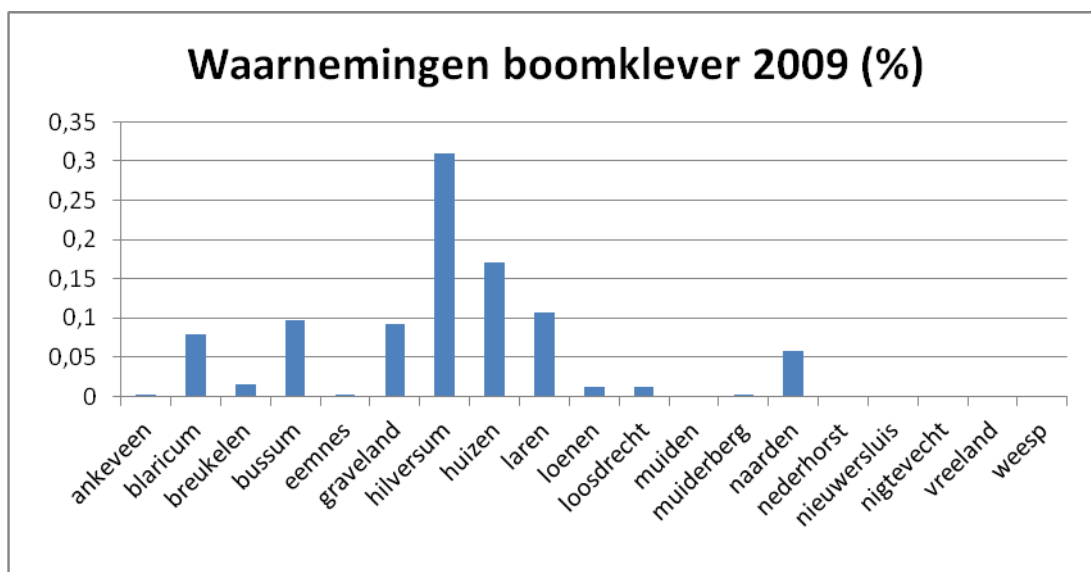
Bij deze rangorde moet wel worden aangetekend dat allerlei variabelen een rol spelen, waarvan de oppervlakte met boomkleverbiotopen een heel belangrijke is. Het optimale leefgebied van de Boomklever wordt omschreven als oud bos of parkachtige landschappen, waarin veel dikke oude loofbomen aanwezig zijn (Vogel 2002). In ons werkgebied met zijn villawijken en landgoederen is de soort meer een broedvogel gebleken van de kleinschalige, mozaïekvormige landschappen, die hier voorkomen. Hij kan daarin zeer hoge dichtheden bereiken. Dit wordt bevestigd door de vermelding dat landelijk gezien het Gooi met de 's-Gravelandse buitenplaatsen dichtheden bevat van meer dan 25 paren per 100 ha (Vogel 2002). De meer marginale gebieden betreffen de randen met de buitenplaatsen langs de Vecht, de oudere bossen van Muiderberg, langs de Gooimeerkust en verspreide waarnemingen in Eemnes en langs de zuidrand van het werkgebied. Steeds weer blijkt hoe belangrijk de kleinschaligheid is, in combinatie met oude bossen. Eigenlijk zijn de uitingen van die keuze het hele jaar door te zien. Ook buiten het broedseizoen. Bijna 70% van de waarnemingen had betrekking op roepende vogels! In de winter en de lente vindt het territoriumgedrag vooral plaats in het broedgebied. Dat blijkt ook uit de waarnemingen. Als de Boomklever in het

voorjaar jongen heeft, vinden ook vaak uitstapjes plaats naar loofrijke plekken in de directe omgeving, zoals lommerrijke tuinen en jong bos. Onder de bladeren van loofbomen bevinden zich vaak luizen, die het manna zijn voor veel zangvogels wanneer de rupsen op raken. Ook na het uitvliegen worden veel luizen gegeten.

Zwerfgedrag

Hoewel Boomklevers zeer standvastig zijn, verblijven zij vrijwel het hele jaar in hun broedgebied. Jonge vogels vertonen soms zwerfgedrag die tot hun aanwezigheid kunnen leiden diep in het Vechtplassengebied. Van

jonge Boomklevers is bekend dat zij na enkele weken hun ouders verlaten en gaan rondzwerven op zoek naar een plek waar zij zich kunnen vestigen (SOVON 1987). Het is niet onwaarschijnlijk dat dit gedrag gestimuleerd wordt bij hoge broedvogeldichtheden en zeer gunstige broedresultaten. Deze zijn is er waarschijnlijk de oorzaak van dat Boomklevers in het Naardermeer, Nigtevecht, Loenen en Vreeland zijn beland. Zwerfgedrag komt overigens ook voor bij typische standvogels, zoals Kuifmees en Glanskop. Het is frappant dat de Glanskop evenals de Boomklever fors is toegenomen. Beide komen in hetzelfde biotoop voor.

Figuur 4. Waarnemingen van Boomklevers per gemeente.

De waarnemingen per gemeente in het werkgebied laten een gevarieerde verdeling zien (figuur 4). Het aantal waarnemingen heeft ons, als gezegd, verrast. En, omdat de waarnemers bijzonder hun best hebben gedaan, valt een aantal zaken op. Een ervan is dat Hilversum buitengewoon rijk is aan Boomklevers.

Een groot deel bevindt zich aan de westflank (villawijken, grenzend aan de 's-Gravelandse buitenplaatsen). Een ander cluster die opvalt ligt aan de oostflank van het dorp. Daar treffen we (voormalige) buitenplaatsen en een kleinschalig landschap naar de overgang van de bossen van de Heuvelrug bij Lage Vuursche. Het gebied ertussen, de zuidrand, noordrand en het centrum, herbergt schijnbaar weinig Boomklevers. Waarschijnlijk klopt dit echter niet en kunnen we redelijkerwijs inschatten dat de waarnemers ongeveer 80%

van het leefgebied in Hilversum in kaart hebben gebracht. De rest van het aantal Boomklevers - zo'n 20% - komt waarschijnlijk in lage dichtheden voor, waardoor de waarnemingskans kleiner is. Die moeten nog bij het totaal worden opgeteld.

In de dorpen Laren, Blaricum en Huizen huizen ook veel Boomklevers. Deze zijn echter meer verspreid, over een groter en meer ingewikkeld (kleinschaliger) leefgebied. We sluiten niet uit dat ook hier de aantallen in werkelijkheid hoger zijn dan er in 2009 zijn gevonden. Het doel van deze vogel van het jaar was echter geen vlakdekkende inventarisatie. De verzamelde gegevens kunnen hier echter wel goed voor worden gebruikt.

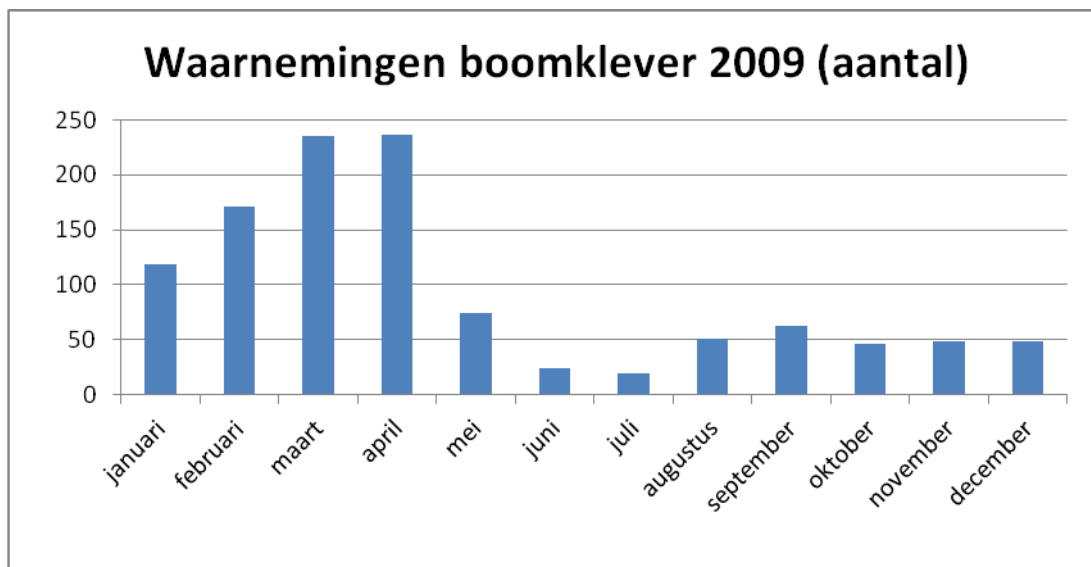
Dichtheden

De verschillen in gevonden dichtheden, het aantal territoria dat kon worden berekend

dankzij het zeer hoge aantal waarnemingen in de broedperiode, kunnen twee oorzaken hebben. Eén: er komen in een geschikt gebied zeer veel Boomklevers voor, zoals rond de Boomberg in Hilversum of de buitenplaatsen van 's-Graveland. De vogels moeten zeer actief hun gebied markeren en roepen daarom vaak. Het aantal waarnemingen en exemplaren is automatisch groot. Twee: in een gebied komen wel veel Boomklevers voor, maar meer verspreid, door het kleinschalige karakter, zoals het dorp van Laren of Loosdrecht. De druk op de vogels om zeer actief te blijven in het broedseizoen is minder groot en ze worden minder waargenomen. Maar ze zijn er wel. Hetzelfde gedrag is te zien bij tal van vogelsoorten, van Roerdomp, via Steenuil tot Zwartkop. Wat ook een rol speelt is de waarnemersactiviteit die niet overal gelijk is geweest. Een en ander betekent dus dat onze waarnemingen een goede indicatie vormen, maar niet een compleet beeld geven. Al met al kan de conclusie worden getrokken dat Boomklevers erg algemeen zijn!

Boomklevers per maand

Onderstaande figuur geeft precies aan op welk moment de vogelaar uit zijn winterslaap komt. Deze figuur is vrijwel gelijk aan figuur 2. Het verschil is dat hier de meldingen van de website waarnemingen.nl ook meegenomen zijn. Het is trouwens zeer de vraag of de verdeling iets met de activiteiten van vogelaars te maken heeft. De luidruchtigheid van de Boomklevers speelt ook een belangrijke rol, want daardoor worden waarnemers geattendeerd op hun aanwezigheid. Maart en april zijn dé maanden om vogelende mensen te zien, speurend naar Boomklevers. Dat is ook de periode waarin de meeste activiteiten van Boomklevers plaatsvinden waardoor ze uitstekend kunnen worden waargenomen en geïnventariseerd. Onder bepaalde voorwaarden is dan vervolgens het aantal territoria vast te stellen (Van Dijk 2004). Op 2 april zijn de meeste waarnemingen gedaan; 29 april was een goede tweede.

Figuur 5. Het aantal waargenomen exemplaren per maand.

Zeker na de ruiperiode - in juli en augustus - laten de vogels zich weer zien en neemt het aantal waarnemingen weer toe. Het niveau van het voorjaar wordt echter pas weer in het nieuwe jaar gehaald.

Boomklevertrek

Zijn de vogels in de herfst dan onderweg? Met andere woorden: gaan ze op trek? Neen, zeker niet. Gatter (1974) vond de Boomklever slechts zeer spaarzaam trekkend tijdens zijn

trekvogelonderzoek. In de publicatie 'Vogeltrek over Nederland' (LWVT/SOVON 2002) staat vermeld dat de soort in twintig jaar tijd slechts 24 keer is gesignaleerd als trekvogel. Dat is minder dan één per jaar over heel Nederland. Op de telpost Corversbos hebben we in 21 jaar trekvogels tellen slechts een enkele Boomklever als trekvogel durven noteren. Ringonderzoek heeft uitgewezen dat terugmeldingen meestal niet verder dan enkele kilometers van de ringplaats komen, waarbij

het dan in het algemeen om jonge vogels gaat. Meldingen van op meer dan 40 kilometer van de ringplaats zijn uitzonderingen (Glutz von Blotzheim 1993). Dit geeft aan dat we met een echte standvogel te maken hebben. De verspreiding vindt hoofdzakelijk plaats door de begroeiing (boomtoppen). Toch hebben Boomklevers ook Flevoland bereikt; ze zijn dus niet bang voor water! In de Atlas van Nederlandse Vogels (SOVON 1987) wordt vermeld, dat deze soort een strikte standvogel is, die eenmaal neergestreken in het territorium, er zijn hele leven niet meer uitkomt.

Winterhard?

De Boomklevers van 2009 hebben geluk gehad. Niet dat ze dol zijn op sneeuw; ze malen er niet om! De beukenootjes en hazelnoten - die ze gewoon in z'n geheel met de snavel vasthouden - verstopten ze in de herfst in de grove schors van eiken en acacia's. Of soms zelfs in spleten in muren van huizen. Of achter losse bast. Af en toe zelfs in de grond, maar dat is weer niet handig als er twintig centimeter sneeuw ligt! De meeste vogels konden vanwege de vele beukenootjes, hazelnoten en eikels de winter goed doorkomen. De moeilijkheid bij vogels is vooral de periode daarna. Maart is een zeer schrale maand. In 2010 was april echter ook voedselarm door koude. Onze indruk is, dat naast andere standvogels, ook de Boomklever toch met een kleinere populatie een nieuw broedseizoen inging. Wellicht hebben ze de afgelopen zomer voldoende kroost kunnen produceren om de schade in 2011 te herstellen. Aan de beukenootjes zal het nu niet liggen. Die waren er in 2010 weer in overvloed!

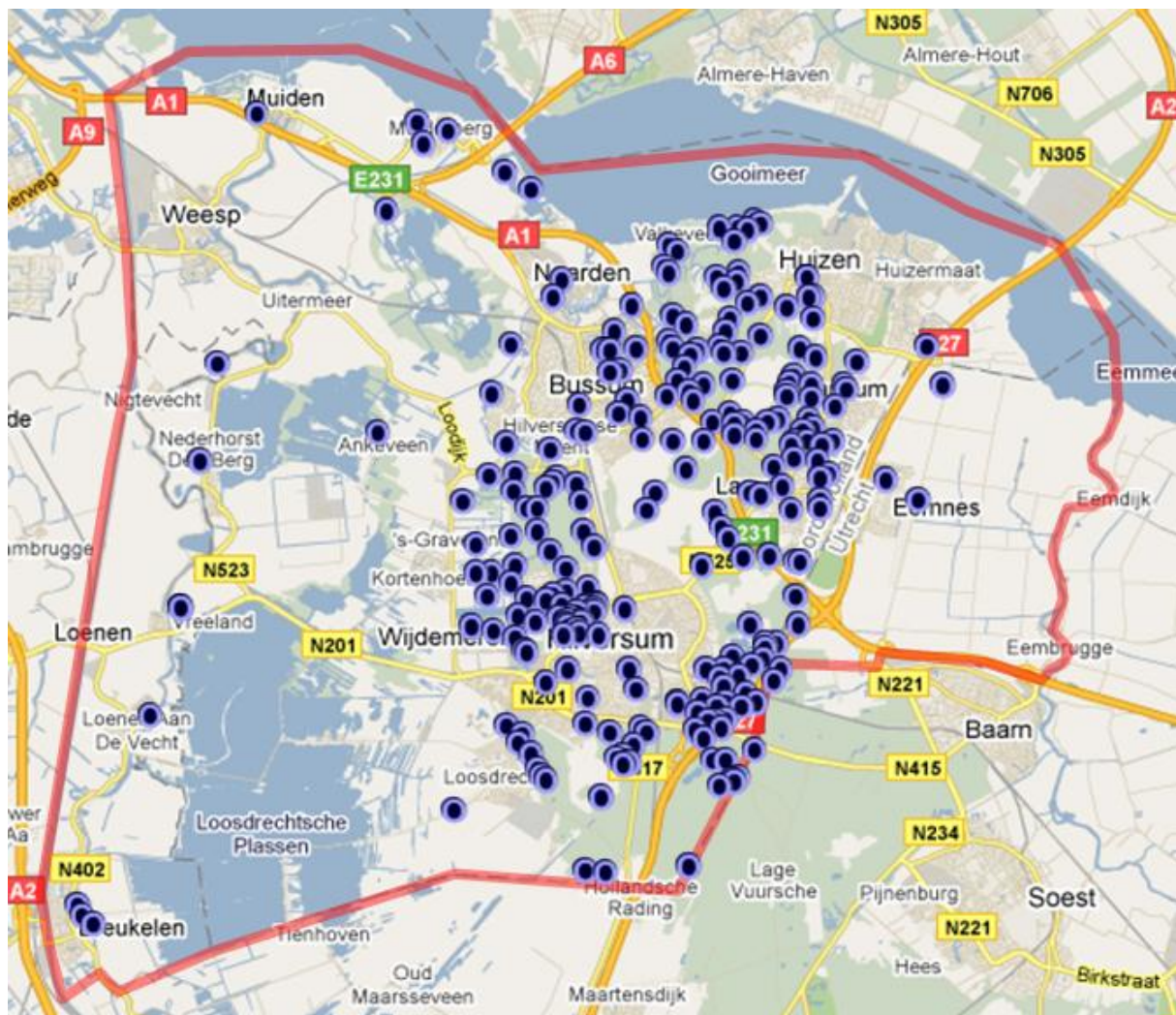
Het gaat de Boomklever voor de wind

Door de zeer vele waarnemingen die in de voortplantingsperiode zijn verzameld diende zich een onverwachte mogelijkheid aan. Samen met eerder in het gebied verzamelde gegevens in de afgelopen eeuwen bieden de waarnemingen de kans een beeld te schetsen van de ontwikkeling die de stand van de Boomklever tot en met 2009 heeft doorgemaakt. Hierbij moeten we wel bedenken dat het voor ons gebied tot aan het eind van de jaren zestig van de vorige eeuw om kwalitatieve gegevens ging. In het Gooi was de soort aan het begin van de 20e eeuw een 'doodgewone' vogel, die bij

Hilversum al bekend was vanaf 1839. Tientallen jaren daarvoor hield hij zich ook al op tussen Maartensdijk en de Vuursche (Pijnappel 1912). Het is aannemelijk dat dit ook in onze dreven al het geval was. De Boomklever zal geprofitteerd hebben van de leeftijd van het loofhout op de in de 18e en 19e eeuw aangelegde buitenplaatsen, die werd gevolgd door villabouw van 1850-1900 met de daarbij behorende grote tuinen. Toch wordt uit dagboeken van vogelaars de conclusie getrokken dat hij voor de Tweede Wereldoorlog een schaarse broedvogel moet zijn geweest (Jonkers et al. 1987). Uit inventarisaties in 1967-1970 blijkt dat er in het Gooi en de Vechtstreek minimaal 133 paren aanwezig waren (Alleyn et al. 1970). Het Gooi, enkele buitenplaatsen langs de Vecht en Muiderberg waren toen al gekoloniseerd. Eind jaren tachtig van de vorige eeuw wordt de Blauspecht of Sparrewar, zoals hij ook wel wordt genoemd, een vrij talrijke en in sommige jaren vrij schaarse broedvogel genoemd. (Jonkers et al. 1987). Die aanduiding hield in dat er 250-300 broedparen aanwezig waren. Er waren toen al voorboden voor de kolonisatie van het Vechtplassengebied in Het Hol bij Kortenhoef en de Horn- en Kuijerpolder bij Nederhorst den Berg. (Jonkers et al. 1987). Het meest recente onderzoek naar de verspreiding dateert uit de periode 2005-2009 (Scharringa et al. 2010). Er zijn toen Boomklevers aangetroffen in 86 kilometerhokken (blokken van 100 ha groot). Het aantal dat daarin broedde zal dus vele malen groter zijn geweest. De uitbreiding van het broedareaal in de afgelopen decennia is nu duidelijk waarneembaar in het Vechtplassengebied. In het Valse Bos bij Eemnes broedt sinds een aantal jaren een paar in een nestkast in een moerasbos. Veel verder oprukken naar het oosten wordt problematisch. Hier ligt het open graslandareaal van Eemland. Met het programma broedvogelkartering (Prop & Spoorenberg 2010) was het mogelijk aan de hand van de criteria die gelden voor het vaststellen van een territorium, het aantal broedparen te bepalen dat zich minimaal in 2009 in het onderzoeksgebied ophield. Dat waren er minimaal 240. In de gecontroleerde nestkasten broedden in het seizoen 2009 72 paren (Beskers 2009). Hiervan waren er 42 niet via de website opgegeven. Met deze paren erbij komt het aantal op 282 paren. Daarmee

zijn we er nog niet, want er zijn ook nog waarnemingen van begin januari tot half februari van plekken die later niet meer zijn gemeld. Wanneer als uitgangspunt wordt genomen dat volwassen exemplaren zich het hele jaar door in hun eigen territorium ophouden, zouden die er nog bijgeteld kunnen worden. Verder zijn er geen integrale inventarisaties verricht en hierdoor veel villagebieden niet bezocht. Tijdens zo'n inventarisatie worden gebieden uitgekamd, en dat is hier niet gebeurd. Dit doet het vermoeden rijzen dat het aantal paren wel eens ruim boven het nu vastgestelde aantal broedparen zou kunnen liggen. In ieder geval is dit ruim boven de 300, een aantal dat in de jaren tachtig van de vorige eeuw al werd geschat (Jonkers et al. 1987). Wanneer we een zeer voorzichtige schatting maken dan zouden in het werkgebied zo'n 600-800 territoria kunnen voorkomen.

Het lijkt een gewaagde veronderstelling, maar is het dat ook? Het aantal broedparen in Nederland bleek zich in de periode 1998-2000 verdrievoudigd te hebben, vergeleken met dat van 1973-1977 (Vogel 2002). Als oorzaak van de populatiegroei wordt opgegeven dat die het resultaat is van areaalexpansie en uitbreiding van de broedhabitat door de toegenomen oppervlakte, ouderdom en variatie van het bos. Verder zijn nu bossen die vroeger geïsoleerd lagen binnen hun bereik gekomen. De toename was in 2008 nog steeds zichtbaar (Van Dijk et al. 2010) en de groei zal zich dus ook in het Gooi en omstreken wellicht nog hebben voortgezet. Uit de bezetting van de nestkasten die een goede graadmeter vormen, zullen we te weten komen of die trend is doorgegaan. Dank zij de enthousiaste medewerking van velen zijn we te weten gekomen hoe het er voor staat met de verspreiding en het vermoedelijke aantal broedparen.

Geraadpleegde literatuur

- Alleyn, W.F., Bergh, L.J.M. van den, Braaksma, S.J., Ter Haar, Th., J.F.A., Jonkers, D.A., Leys, H.N. & Straaten, J. van der 1971. Avifauna van Midden-Nederland. Van Gorcum & Comp., Assen: 440-442. Van Dijk, A. J. 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project SOVON. (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Van Dijk A.J. van, Boele, A., Hustings, G.F., Koffijberg, K. & Plate, C.L. 2010. Broedvogels in Nederland in 2008. SOVON-monitoringrapport 2010/1. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Gatter, W. 1976. Feldkennzeichen ziehender Passeres. Die Vogelwelt 97 (6): 201-217.
- Glutz von Blotzheim, U.N. 1993. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 13/II. Passeriformes (4. Teil). Aula Verlag Wiesbaden: 839.
- Jonkers, D.A., Kole, R.A. & Taapken, J. 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum: 239.
- Klaveren, F. van; Jonkers, D. & Mooij, J. 2009. Boomklevers in het Gooi. De Korhaan 43(5): 159-161. LWVT/SOVON 2002. Vogeltrek over Nederland 1976-1993. Schuyt & Co., Haarlem.
- Mooij, J., Jonkers, D. van & Klaveren, F. van 2009. Boomklevers gezocht. De Korhaan 43(2): 57.
- Pijnappel, P.A. 1912. De Kleverinvasie. De Levende Natuur 16: 375-379.
- Prop, D. & P. Spooenberg 2010. SOVON broedvogelkartering via internet. Het Vogeljaar 58(2): 58-62.
- Scharringa, C.J.G., Ruitenbeek, W. & Zomerdijk, P.J. (redactie). 2010. Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN)/Landschap Noord-Holland. Zonder plaats.
- SOVON 1987. Atlas van de Nederlandse Vogels. SOVON. Arnhem: 468-469.
- SOVON, 2009. Toelichting op de vogelbalans 2009. Vogelbalans 2009. Achtergronddocument.
- Teixeira, R.M. (samenstelling) 1979. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland. 's-Graveland: 338.
- Vogel, R.J. Boomklever *Sitta europaea* pp.428-429 in: SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis. KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- www.sovon.nl

Gewoon bijzonder

We rijden 's avonds in het donker op de snelweg in zuidelijke richting. Het is half april. Op een hoogte van ongeveer drie meter zie ik meermalen een bleek fladderaartje oplichten. Eerst denk ik: 'Leuk, vleermuizen.' Maar als ik er wat beter op let, merk ik dat het gaat om kleine trekvogeltjes: Roodborst, Zwartkop, Fitis of Tjiftjaf? Misschien wel alle vier of nog meer. In een half uur tel ik er zevenentwintig!

Carel de Vink

Wie op vogels let, verveelt zich maar zelden. Op de fiets, in de file, op het perron of gewoon vanuit je huis: zolang het licht is, maak je kans op leuke ontmoetingen. En zelfs in het donker kan je oplettendheid worden beloond. Gewoonlijk zijn het geen grote zeldzaamheden die je 'en passant' tegenkomt. Maar het heeft juist daardoor soms een verrassend randje. In mijn tuin valt een Spreeuw op door zijn agressie tegenover soortgenoten. Hij blijkt getooid met een snavel van ruim 1 cm meer lengte dan de andere. Bij onze overburen bouwt een opvallend klein koolmeesvrouwtje haar nest in een 'pimpelkast'. Dat wordt

eenzaam broeden, want manlief past niet door de opening. Een andere Koolmees in onze buurt vertoonde een afwijkende koptekening: nek, stropdas en oogstreek waren gewoon diepzwart, maar het petje bleek diepblauw. Dat zag ik pas toen ik een tweetal foto's van hem op mijn computerscherm terugkeek. Vanuit de file zag ik in de jaren '80 (toen had je ook al files op de A1!) in een groep Aalscholvers een vuilwit exemplaar. Nee, geen soepgans of meeliftende Lepelaar, maar een heuse witachtige 'rivierraaf'! Zo noteer ik wel vaker afwijkende en verrassende waarnemingen. Zoals dingen die

in geen vogelboek worden beschreven. Welke gids vermeldt dat het vrouwtje van de Kleine Bonte Specht het hol uithakt? Bij de Grote Bonte Specht zag ik dat meerdere keren door een mannetje gedaan worden. Toch eens opletten of het vrouwtje daar ook aan meewerkt! Roffelen bij de andere spechten de vrouwtjes ook wel? Ik trof in twee naast elkaar staande berken zowel een roffelend vrouwtje als mannetje Kleine Bonte Specht. De literatuur meldt dat in hun winterterritorium zowel man als vrouw Roodborst zingen. Doen ze dat ook nog in hun nestelgebied? Volgens de vogelgidsjes zingen vrouwtjes Kleine Karekiet soms. Hoe zit dat bij andere soorten? Nergens lees ik over zang bij vinkenvrouwtjes. Toch is een van de eerste opvallende aantekeningen uit mijn tienerjaren er een van een zingend exemplaar! Ik moest eraan terugdenken toen ik kort geleden een zingend vrouwtje Goudvink aantrof. Afwijkend gedrag, ongewone kleuren, ze zijn soms op de stoep van je huis te zien. Let maar eens op tintverschillen bij Turkse Tortels, witte veren in vleugels van Merel, Kauw en Zwarte Kraai. Ook nesten kunnen je verrassen: een meerkoetennest op een drijvende fietsband of op de plecht van een half gezonken roeiboot, een merelnest in een muurnis, een houtduivennest op een balkon. 'Onze' Koolmezen bouwden verleden jaar een nest dat voor 80% uit haren van onze buurhond bestond! Aangevuld met wat grassprietjes en

mos.

Het kan ook leuk zijn om op te letten of je beschreven zaken terugziet. Verdedigen Merels hun nest echt zelfs tegen katten? Of is dat een uitzondering geweest, waargenomen door één auteur en klakkeloos overgenomen door andere schrijvers? Zo las ik in meerdere publicaties dat Vinken in de winter aparte groepen mannetjes en vrouwtjes zouden vormen. In meer dan 40 jaar opletten heb ik eenmaal een groepje van 16 mannetjes gezien. Verder ging het altijd om gemengde groepen. Klopt de beschreven pikorde op de voedertafel wel? Onze tuinroodborst van afgelopen winter was eerder timide dan agressief. En sommige Merels laten zich door een Kauw niet zomaar van het eten verjagen. Dappere Merel of Kauw zonder spierballen? Wie 'Beleef de Lente' volgt, ziet hoe gedwee (maar niet heus!) de Holenduiven zijn. Niet elke Pimpelmees is zo soft om voor een Koolmees opzij te gaan bij de vetbol en bij de nestkast. Aan wie van de twee mezen ligt dat?

Zijn Eksters echt wel tuk op glimmertjes? Ik zag vaker een Kauw dan een Ekster pikken naar metalen kleinigheden. Maar ze meenemen naar hun nest? Dat heb ik nooit kunnen vaststellen.

Je hoeft niet altijd te mikken op een zeldzame soort om wat te beleven. Als je het maar wilt zien. De vogelboeken vertellen het niet met zoveel woorden, maar vogels kijken en je vervelen gaan echt niet samen!

Excursie Landje van Geijssel

Het landje van Geijssel is voor vogelaars een bekend gebied. Boer Geijssel, de eigenaar, laat zijn land in het voorjaar altijd iets onder water lopen, zodat er een plas/drasgebiedje ontstaat dat een walhalla is voor steltlopers en eendensoorten. Rond deze tijd kun je hier honderden Grutto's zien, waarvan de meeste IJlandse, die al prachtig op kleur beginnen te komen. Op zondag 27 februari bezochten we dit 'landje'.

Conny Leijdekker

Om 08.00 uur verzamelden we bij Bussum Zuid en met nog tien andere vogelaars vertrokken we in een kleine stoet auto's richting Ouderkerk aan de Amstel. Bij het landje van Geijssel aangekomen begon het helaas wat te miezeren. Er stond er een stevige wind zodat we direct de schuur in doken die de vogelwerkgroep van dit gebied hier heeft laten plaatsen. Vanuit deze plaats was het genieten van al de eendensoorten die alweer in hun prachtkleed waren.

Maar ons doel was natuurlijk het observeren van Grutto's en daar stonden er genoeg van. Minstens 200, waarvan de meeste al een knaloranje kop hadden. Ze stonden midden in de plas wat te dutten met daartussen een aantal Wulpen. Ben ontdekte tussen deze groep twee Kemphanen, die ik helaas niet kon terugvinden.

Smienten

Foto: Mark Manders

Van de eenden hadden de Smienten de overhand, de mannen alweer schitterend op kleur. Al fluitend gingen zij op deze druilerige zondagmorgen door het leven. Verder lagen er Krak- en Slobeenden, Wilde Eenden en Wintertalingen. Tussen de Kieviten liepen twee Bonte Strandlopers en een Witte Kwikstaart trippelde langs de waterkant aan de overkant van de plas.

In de linkerhoek stond een groepje Scholteksters te suffen en net nadat Antje 'haar' kudde bij elkaar had gedreven om weer verder

te gaan ontdekte ze op de valreep nog een paartje Pijlstaart, dat we natuurlijk even wilden bewonderen. Terwijl we naar de Pijlstaarten stonden te kijken kwamen er vier Halsbandparkieten luid schetterend aangevlogen om in een boom naast de parkeerplaats neer te strijken. Ik weet dat sommige mensen deze vogels verafschuwen, maar ik vind ze hartstikke leuk en mooi.

Halsbandparkiet

Foto: Conny Leijdekker

De hemelsluizen waren ondertussen geheel opengezet dus was het nu écht tijd om te gaan. Er werd nog even gestopt bij het meer aan de andere kant van het landje van Geijssel. Dat meer bevriest in de winter nooit, omdat het kwelwater zout is. Dat weten de Smienten ook, waardoor ze hier in grote groepen overwinteren.

Toen was het mooi geweest en vertrokken we weer richting Bussum Zuid. Het was een leuke ochtendexcursie met, ondanks het slechte weer, toch mooie waarnemingen. Beslist een gebiedje om in deze tijd van het jaar met wat mooier weer nog een keertje te bezoeken. Antje, bedankt voor je deskundige leiding en alle anderen voor de gezelligheid.

Honderd jaar vogels ringen in Nederland

Lenny Langerveld

Op een frisse voorjaarsochtend ontmoeten Daan Buitenhuis (78) en Pascal Gijsen (29) elkaar rond de klok van zeven in de tuin van Buitenhuis. Met vereende krachten plaatsen ze enkele mistnetten van drie meter hoog over een lengte van 55 meter en sluiten ze een recorder met vogelgeluiden aan; daarna trekken ze zich binnen terug. Terwijl ze koffie drinken en hun gereedschap uitstallen, vliegen buiten de eerste zangvogels in het bijna onzichtbare net. Na een minuut of tien stappen ze naar buiten en inspecteren ze het mistnet. Er wiegen twee Koolmezen, drie Pimpelmezen, een Vink, een Heggenmus en een Keep in.

Keep

Foto: Lenny Langerveld

Later op de ochtend klinkt er een zacht gejuich op, want dan hebben de eerste Zwartkop en Sijs van dit seizoen zich laten vangen. Voorzichtig, zonder pootjes, veren of snavels te beschadigen, peuteren ze de vogels los. Binnen in de keuken worden de vogels een voor een gewogen, gemeten, beklopt en bekeken. Een Koolmees is als eerste aan de beurt. Gijsen blaast zachtjes op het buikje zodat de veertjes opzij wapperen en de borst bloot komt te liggen. Aan de kleur van de huid bepaalt hij het vetgehalte. Vervolgens kijkt hij naar de cloaca om het geslacht te bepalen. Het is een vrouwtje. Aan haar broedvlek – een kale plek op haar borst – ziet Gijsen dat ze al een nestje heeft. Hij bekijkt de handpendekveren en de armpendekveren en beslist dat ze ouder is dan twee jaar. Ze wordt gemeten en gewogen: 16 gram, schoon aan de haak. Tot slot krijgt ze een ring om haar tengere pootje.

Vanaf nu is ze V436359. Buitenhuis schrijft alle informatie nauwgezet en geconcentreerd op in zijn tabellen. De mees ondergaat het allemaal rustig, haar tenen om de vinger van Gijsen geklemd. Als ze even later door het keukenraam haar vrijheid terugkrijgt, verdwijnt ze pijlsnel zwenkend achter de bomen uit het zicht.

Buitenhuis en Gijsen in actie (Lenny Langerveld)

Buitenhuis en Gijsen zijn twee van de in totaal 480 ringers in Nederland, die met elkaar jaarlijks zo'n 270.000 vogels ringen. Om te mogen ringen heb je een vergunning nodig en die wordt afgegeven door het Vogeltrekstation in Wageningen. Het wetenschappelijk ringen van vogels begon in Nederland in 1911, op de kop af honderd jaar geleden, toen de allereerste Spreeuw in Nijkerk een stukje metaal om z'n pootje kreeg. En dus viert het Vogeltrekstation, dat zich in die honderd jaar tot een expertcentrum ontwikkelde van demografie en populatiedynamica van vogels, dit jaar een bescheiden feestje. De Korhaan bracht het honderdjarige feestvarken een bezoekje en sprak er met het hoofd van het Vogeltrekstation, Henk van der Jeugd.

Henk van der Jeugd Foto: Lenny Langerveld

Het Vogeltrekstation heeft sinds een paar maanden onderdak gevonden in het gloednieuwe pand van het Nederlands Instituut voor Ecologie in Wageningen. Het gebouw oogt aan de buitenkant als een vrij donkere doos, maar binnen is er wit licht, ruimtelijkheid en transparantie, alsof het gebouw ieder moment kan opstijgen en wegvliegen. Overal waar je kijkt, zie je inheems vurenhout en glas.

Wie romantiek van ver vervlogen tijden verwacht of de nostalgie van vogels ringen in knickerbocker of slobkous, komt bedrogen uit. Vogels komen er hier in Wageningen niet aan te pas, en slobkousen al helemaal niet. De vijf medewerkers van het Vogeltrekstation zitten in een kantooruimte, zoals er zo vele zijn in Nederland. Tussen witte muren turen ze aan hun bureau naar een computerscherm. Maar in die computers bevindt zich een schat aan wetenswaardigheden, dat dan weer wel. Een eeuw vogels ringen leverde een fraaie oogst op: een database met de gegevens van zeven miljoen individuele vogels en meer dan een miljoen terugmeldingen. Nog eens ruim drie miljoen ringgegevens wachten op digitale verwerking. Een gegevensverzameling, zo groot als het bevolkingsregister van België. Met zoveel cijfers in de hand kun je heel generieke uitspraken doen, maar ook hypotheses testen en gerichte vragen beantwoorden. Komen alle vogels die uit Afrika terugkeren te laat? Of is alleen de Bonte Vliegenvanger te laat? Op dat soort vragen kunnen de cijfers in de database in principe uitsluitsel geven.

De ring wordt een chip?

Eén miljoen terugmeldingen, op zeven miljoen geringde vogels. Van verreweg de meeste geringde vogels zien ze in het Vogeltrekstation

dus nooit meer iets terug. Heb je eigenlijk iets aan een geringde vogel als hij niet teruggemeld wordt? Van der Jeugd: 'Zeker wel. De datum van het ringen geeft informatie over het moment waarop er wordt gebroed. Als je dat moment linkt aan de omstandigheden in de natuur - zoals temperatuur, insectenpiek of regenval - kun je een mooi compleet plaatje schetsen. Ook uit de vetvoorraad, het gewicht of de lengte van de vleugels kunnen we veel afleiden. Of de conditie van een vogel verbetert of verslechtert, bijvoorbeeld.'

Een terugmelding is nog beter? Van der Jeugd: 'Uiteraard! Met een terugmelding komt een individuele vogel tot leven. Dan kun je de demografie gaan verfijnen. Dan zie je hoe oud een vogel is geworden en waar hij naartoe is gegaan.' Niet alle vogels worden evenveel teruggemeld. Grote vogels hebben een relatief hoog terugmeldingspercentage, zelfs wel oplopend tot 80%. Maar van andere soorten wordt er nog geen 0,1% teruggevonden. Van Kokmeeuwen waren er de afgelopen eeuw ruim 123.000 terugmeldingen, van de Merel een kleine 28.000 en van de Groenling ruim 11.000. De geringde vogel die het meest was waargenomen tijdens zijn leven, was de Kokmeeuw met ringnummer 3558513. Hij werd 679 keer gezien.

Elk Europees land heeft zijn eigen ringcentrale waar de administratie van geringde vogels wordt geregeld. Al zijn budgetten en faciliteiten in sommige landen erg summier, ze zijn er wel. De ringcentrales zijn met elkaar verenigd in EURING, de overkoepelende organisatie die de standaardisatie bevordert en bewaakt. Buiten Europa gaat het ringen trouwens vrolijk door. Wereldwijd zijn er op alle continenten vogeltrekstations.

Het ringen is – op de valreep – een 19^e eeuwse uitvinding. De Deense leraar Hans Cornelius Mortensen ringde in 1899 de eerste Spreeuwen, Ooievaars en zwaluwen op een manier die wetenschappelijk te noemen was. Nu zijn we honderd jaar verder. De technologische veranderingen zijn adembenemend. Mortensen was gek geworden als iemand hem had verteld dat we ooit met GPS-technieken vogels op hun vlucht naar Afrika zouden kunnen monitoren. Is dat 19e eeuwse ringen zo langzamerhand niet behoorlijk ouderwets, nu we toch ruimschoots in de 21e eeuw zijn aangeland?

Van der Jeugd: 'GPS-technieken zijn nog te zwaar voor kleine vogels en bovendien is het

echt onbetaalbaar, als je véél vogels wilt volgen. Je moet het vooral als aanvulling zien.’ Dit voorjaar start er een mooi project met een goedkopere techniek: bij vijftig Boerenzwaluwen worden er geo-locators geplaatst. Dat zijn een soort overhemdknoopjes met een chipje erin dat licht meet en daardoor kun je er een grove plaatsbepaling mee doen. Om 7.15 uur de zon op? Dan moet de zwaluw in West-Afrika zijn. Er is één nadeel. Je moet de vogels wel terugvangen na een jaar om de chip te kunnen uitlezen. Pas dan beschik je over de informatie. Van der Jeugd denkt er van de vijftig, zo’n twintig te kunnen terugvangen. 50% tot 60% sterft het eerste jaar; die zie je niet meer. De rest, de overlevers, komen vrijwel altijd terug naar de plek waar ze het jaar ervoor hebben gebroed: ’Daar kunnen we ze als het ware gewoon opwachten.’

CES en Ring-MUS

De afgelopen tien jaar is het werken in projecten sterk opgekomen bij het Vogeltrekstation en haar internationale partners. Je kunt nog gericht informatie verzamelen als je alle krachten bundelt en alle neuzen één kant opzet. Een mooi voorbeeld daarvan is het Constant Effort Site project (CES). Overal in Europa worden in het broedseizoen op exact hetzelfde moment mistnetten opgezet, vooral in rietvelden, struwelen en bosgebieden. Daardoor kunnen we interessante patronen gaan zien en vergelijkingen doen tussen landen. De Kleine Karekiet bijvoorbeeld, waaiert in de winter uit over verschillende continenten: de Sahellanden, Oost-Afrika, Azië. Van der Jeugd: ’De jaarlijkse overleving van Kleine Karekieten, binnen CES gemeten aan de hand van het aantal teruggevangen vogels, varieert volgens een vergelijkbaar patroon in Nederland, Frankrijk en Engeland. Kleine Karekieten uit Finland laten een geheel ander patroon van goede en slechte jaren zien. Blijkbaar hebben die een ander overwinteringsgebied. Als de Kleine Karekiet die in Finland in het CES-project gevangen wordt, vetter en zwaarder is dan de Kleine Karekiet die in Nederland gevangen wordt, dan weten we op dat moment, waar het in de afgelopen winter beter toeven is geweest.’

Ring-MUS is een ander project. Het Meetnet Urbane Soorten (MUS) draait om het in kaart brengen van de vogelpopulatie van de steden.

Wat voor mensen geldt, gaat zo mogelijk nog méér voor vogels op. Steeds meer soorten leven in een urbane omgeving. Toch weten we vrij weinig van die stadsnomaden af. Dat gaat nu veranderen. Twee keer per maand worden er zes uur lang vogels geringd. In parken, tuinen, groenstroken en in een vaste opstelling. Het project loopt nu drie maanden; er doen tot nu toe 45 ringers aan mee. Dit project heeft een aardige bijkomstigheid: het is een ideale manier om ringers op te leiden. Nieuwe ringers zijn altijd welkom, al is het tekort aan jonge ringers minder nijpend dan vroeger, nu het Vogeltrekstation op groene opleidingen jongeren werft.

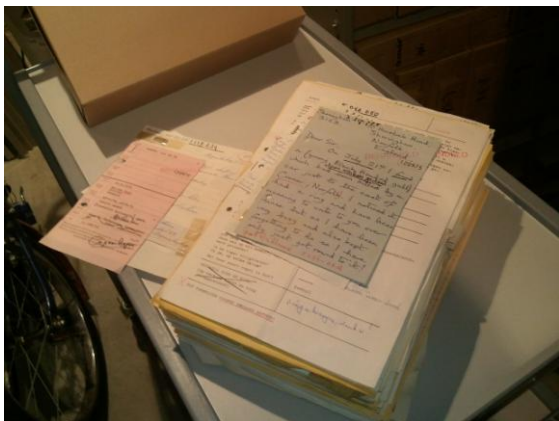

Het archief van het Vogeltrekstation

Foto: Lenny Langerveld

’Hedenmorgen vond ik een dode spreekw’
Terwijl het Vogeltrekstation de toekomst wordt in gesleurd, liggen in het archief, dat is meeverhuisd naar Wageningen, de stille getuigen van een roemrucht verleden. Alleen hier kun je de geschiedenis voelen en zelfs aanraken en oppakken: de triomfantelijke allereerste terugmelding. Een in 1911 geringde spreekw werd in 1912 teruggevonden in Hoewelaken door de heer T. van Duffelaar. Wat een blijdschap moet dat geweest zijn. Het werkte! Vroeger zagen toevallige passanten er geen been in om de ring van het pootje van een dode vogel af te sjoeren en in een envelop op te

sturen naar 'Vogeltekstation, Arnhem'. Ook toen het Vogeltekstation verhuisd was naar Heteren, bleven die brieven gewoon aankomen. Tegenwoordig neemt bijna niemand die moeite meer. Nog maar 8% van de terugmeldingen is afkomstig van toevallige passanten. Terwijl dat via internet toch een stuk gemakkelijker is geworden. De ring is niet nodig, het nummer aflezen is genoeg.

Terugmeldingen uit 1975 ..Foto: Lenny Langerveld

Van der Jeugd opent een willekeurige archiefdoos en spreidt de stapel handgeschreven kaarten, getypte brieven en terugmeldkaarten uit die allemaal binnenkwamen in september 1975. 'Geachte heer, heden morgen vond ik hier een dode spreekw.' Op het prikbord prijken brieven uit China, Afrika, Azië, Engeland. Het zijn de

hoogtepunten van honderd jaar vogels vangen en terugmeldingen krijgen. Op 30 juli 1992 schreef de Graaf van Leicester: 'I found a badly decomposed bird, which I was therefore unable to identify, on the Estate in North Norfolk. I would be interested to hear from you the species and when it was ringed.' We keren ons af van het verleden en richten de blik naar de toekomst. Hoe zitten we er over honderd jaar bij? Van der Jeugd schokschoudert. 'Dat is niet te bevroeden. Over honderd jaar zijn er in ieder geval nog steeds vogels, maar ik denk dat het ringen dan wel vervangen zal zijn door het injecteren met een chip. Ik neem aan dat we over honderd jaar vogels dag en nacht monitoren.' Buitenhuis en Gijsen zijn stiekem blij dat het nog lang zo ver niet is. Zij koesteren de kortstondige ontmoetingen met de vogels die in hun netten verstrikt raken. Op deze ochtend doemt onverwachts het verhaal van een van de Merels op uit de cijfers en statistieken. Het is een gehavend vrouwtje, haar staart is grotendeels afgerukt en wat er resteert, ziet er verformfaaid uit. Ze draagt een oude ring en van haar ringnummer worden beide mannen opgetogen: K989848. Buitenhuis zoekt koortsachtig zijn oude schriften door. Bingo! Hij heeft haar zelf geringd, op precies dezelfde plek als nu, op 5 december 2005, haar geboortjaar. Welkom thuis!

In 2011 staat het Vogeltekstation uitgebreid stil bij het 100-jarig jubileum. Onder meer met een manifestatie rondom het ringen van de eerste vogel in Nederland: een Spreekw die op 24 mei 1911 werd geringd in Nijkerk. Op 24 mei wordt deze gebeurtenis daar nagespeeld, hopelijk voor veel toeschouwers en pers. Op 9 september volgt een symposium voor ringers en genodigden. Meer informatie op: www.vogeltekstation.nl

De nachtegalen

*Ik heb van 't leven vrijwel niets verwacht,
't Geluk is nu eenmaal niet te achterhalen.
Wat geeft het? - In de koude voorjaarsnacht
Zingen de onsterfelijke nachtegalen.*

J.C. Bloem (1887-1966)

Uit: Avond (1950), opgenomen in Verzamelde Gedichten (1965)
Uitgever: Polak & Van Gennep

Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep

Publicaties zijn te lenen uit de verenigingsbibliotheek. De medewerkers krijgen gratis een exemplaar.

Dick Jonkers

Broedvogels van de Waterleidingplas.

Op verzoek van Waternet is door leden van de Vogelwerkgroep gedurende een periode van vijf jaar de broedvogelstand van de Waterleidingplas gemonitord. Het gebied maakt deel uit van de Loenderveensche Plas in Loenen. In totaal is hieraan deelgenomen door 24 leden; negen ervan deden dit in alle jaren. De broedvogellijst telt 54 soorten, waarvan zeven van de Rode Lijst, namelijk Purperreiger, Boomvalk, Zwarte Stern, Koekoek, Grote Karekiet, Snor en Spotvogel. Het merendeel van de soorten vertoont schommelingen en neigt niet naar een duidelijke trend. Een uitzondering daarop is de Rietzanger, waarvan het aantal broedparen jaarlijks steeg. In 2004 waren dit er 67 en in 2008 95; een stijging van bijna 27%. Voor de Grote Karekiet is het gebied een belangrijk bolwerk. Het huisvest rond de 10% van de Nederlandse populatie. In tegenstelling tot overig Nederland waar de stand vrij constant is, neemt de stand hier de laatste jaren af. De afname wordt toegeschreven aan de voortdurende vraat van Grauwe Ganzen en de hiermee gepaard gaande verdwijning van waterriet, dat dé broedplaats is voor Grote Karekieten. Er zijn helaas geen gegevens over de ontwikkeling van de populatie van de Grauwe Gans. Daarvoor zou naar nesten moeten worden gezocht en dit past niet binnen de BMP-methode. Opmerkelijk zijn o.a. het ontbreken sinds 2004 van de Baardman en het alleen maar in 2006 voorkomen van de Houtduif (1 paar).

Piet Spoorberg & Jan Mooij 2010 Broedvogelinventarisatie Waterleidingplas Loenen 2004-2008. *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum*. Uitgave 187. 46 blz.

Broedvogelinventarisatie van het Stichtse en Hollandse deel van de Ankeveense Plassen.

Het gebied is onderzocht na een vraag van Natuurmonumenten om het te inventariseren op broedvogels. Twintig leden van de Vogelwerkgroep hebben zich hiermee beziggehouden. In 2010 zijn 47 soorten broedvogels aangetroffen. Hiervan staan er vier op de Rode Lijst: Visdief, Zwarte Stern, Koekoek en Snor. Talrijkste soort was de Rietzanger met maar liefst 178 broedparen. Talrijk was de ook Grauwe Gans met 141 paren. De Fitis kwam met 139 paren voor, gevolgd door de Tjiftjaf met 106 paren. Het aantal broedparen van de andere soorten was aanmerkelijk lager. Er zijn twee invasieve soorten vastgesteld. De Nijlgans met 14 paren en de Canadese Gans met 5 paren. Het voorkomen van de Goudvink (10 paren) wijst op de kolonisatie van de moerasbossen. Bij de Waterleidingplas ontbrak de Houtduif; hier was slechts één paar aanwezig. De mogelijke invloed van de Havik wordt hiervoor verantwoordelijk gehouden. In de beschrijving van de begrenzing van het Hollandse deel is een foutje geslopen in de tekst. Hierin wordt aangegeven dat de oostgrens wordt gevormd door de Karnemelkse Sloot. De Karnemelksloot (cf. topgrafische kaart) echter komt bij de 's-Gravelandse Vaart uit op de Loodijk (N236). De oostgrens is het Hollands End.

Christian Brinkman & Dirk Prop & 2010 Broedvogels van Ankeveen in 2010. *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum*. Uitgave 19. 36 blz.

Inventarisatie van Roodborsttapuit, Boomleeuwerik en Boompieper.

Voor dit verslag zijn waarnemingen gebruikt, die zijn ingezonden door 130 waarnemers via www.broedvogelkartering.nl en www.waarnemingen.nl. De gemelde waarnemingen bevatten twee essentiële soorten gegevens: de exacte waarnemingsdatum en de zeer nauwkeurige waarnemingsplaats. Door alle meldingen samen te voegen was het mogelijk om territoria te berekenen en territoriakaarten te vervaardigen. Het resultaat was voor het hele onderzoekgebied (exclusief het Laarder Waschmeer) als volgt: Roodborsttapuit 157 territoria, Boomleeuwerik 32 territoria en Boompieper 117 territoria. Uiteraard scoorden de heidevelden voor alle soorten het hoogst. In Vogels tussen Vecht en Eem (1987) valt de Boomleeuwerik nog in de categorie schaarse broedvogel

(6-25 broedparen). De andere twee waren toen vrij schaars (26-250 broedparen).

Dirk Prop 2010. Inventarisatie van Roodborsttapuit, Boomleeuwerik en Boompieper in Gooi en Vechtstreek in 2010. *Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum*. Uitgave 192. 15 blz.

Inventarisatie van twee 's-Gravelandse buitenplaatsen.

In 2008 onderzochten de auteurs voor het monitoringplan van de beheereenheid 's-Gravelandse buitenplaatsen. Hoewel het verslag van onderzoek naar vlinders, libellen en paddenstoelen zeer lezenswaardig is, wordt hier alleen ingegaan op de broedvogelinventarisatie. Op Land en Bosch (4 ha) huisden 30 soorten; de Grauwe Vliegenvanger was de enige soort van de Rode Lijst. Jagtlust (12 ha) bevatte 39 soorten; hiervan waren de Groene Specht en de Boerenwaluw de soorten van de Rode Lijst. Hoewel de oppervlakte beperkt is, blijkt de dichtheid aan broedvogels hoog te zijn. Het overgrote deel behoort tot de kenmerkende soorten van dit soort terreinen.

Y. Bosman & A. J. van Klaveren 2008. Buitenplaatsen Jagtlust en Land en Bosch te 's-Graveland. Y. Bosman Inventarisatie vlinders, libellen en paddenstoelen. A. J. van Klaveren Inventarisatie broedvogels. Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten 's-Graveland. 45 blz.

Veldkaart Eenden Noordwest - Europa

De Eendenkooi Stichting heeft een veldkaart uitgegeven over de eenden van Noordwest-Europa. Met deze herkenningkaart, getekend door Jasper de Ruiter, zijn in één oogopslag alle voorkomende eenden te herkennen. In totaal worden 39 eendensoorten in 90 tekeningen in full colour - zowel mannetjes als vrouwtjes - afgebeeld. Opvallende herkenningpunten zijn met een lijntje aangeduid. En dat alles is scherp gedrukt op een handige, geplastificeerde veldkaart, gevouwen tot zakformaat. Omdat eenden een zomer- en winterkleed hebben, zijn van de meest voorkomende eenden ook afbeeldingen opgenomen van hun winterkleed. De kaart is dus het hele jaar te gebruiken en ook geschikt voor kinderen bij bijvoorbeeld natuureducatieve activiteiten.

Bestelwijze

Te bestellen: onder vermelding van 'Veldkaart eenden' door € 6,50 (per bestelde kaart) over te maken op rekeningnummer 8079535 t.n.v. Eendenkooi Stichting, Ringoven 26, 3402 SB IJsselstein. Vermeld óók duidelijk uw adres, dit wordt door de banken uit privacy overwegingen niet automatisch doorgegeven.

De kaart wordt, na overmaking van het bedrag, per omgaande per post aan het door u vermelde adres toegestuurd.

Vogelgidsen voor fietsboot Eemlijn gezocht

De fietsboot Eemlijn vaart over de Eem door het vogelrijke Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland. De stichting die de fietsboot exploiteert zoekt naar mogelijkheden om arrangementen aan te bieden voor natuur- en vogelliefhebbers. Wat zou het leuk zijn als een deskundige vogelaar onderweg, varend over de Eem, een toelichting kan geven op de vogels die worden aangetroffen. Of bij een tussenstop van de boot, fietsers meeneemt langs de natuurgebieden om daar vogels te gaan kijken. De stichting die de fietsboot exploiteert heeft contact gezocht met de Vogelwerkgroep om te bezien of dit een

haalbaar idee is en of een samenwerking mogelijk is.

Lijkt het je leuk mee te denken/plannen over de opzet van een dergelijk programma, meld je dan bij:

Poul Hulzink, coördinator van de Subgroep Excursies van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken: 035-6930408 of excursies@vwggooi.nl.

De fietsboot Eemlijn verzorgt een toeristisch recreatieve lijndienst waarbij de fiets mee kan. De boot vaart tussen half april en half oktober over de Eem vanuit Amersfoort en doet onderweg Soest, Baarn, Eemdijk, Spakenburg of Huizen aan. Onderweg kun je met je fiets op- en afstappen en je fietstocht vervolgen. Er wordt een tarief geheven voor een vaartocht om de onkosten van instandhouding te dekken. De Eemlijn is niet commercieel en wordt beheerd door enthousiaste 50+ vrijwilligers. Zie ook www.eemlijn.nl.

Kwikstaart

*Trippel vroolijk op uw dorre beenen,
Lentebodetje in den lichten rouw,
Daar gij niet-met-al van schijnt te meenen,
Trippel vroolijk om den landman henen,
En vertroost ons van de late kou!*

*Hadt gij reeds de mist op 't veld geroken?
Reeds 't gebriesch gehoord van 't boerenpaard,
Eer de ploegstaart in den ploeg gestoken
En de taaie klei werd opgebroken,
Die eerst u, dan ons het voedsel baart?*

*Welkom! Nooit zijt gij te vroeg gekomen,
Kleine, fijne, trouwe mensenvrind!
Schoon ge uw eigen voordeel zoekt en vindt,
Zoek het, vind het; gij hebt niets te schromen.
Met u is de hoop in 't veld vernomen:
Die het goede boodschap, wordt bemind.*

Nicolaas Beets

Wilgen knotten

Peter Jan Senteur

Jan Peter Senteur Jaap Moolenaar, Roel Huizenga en helemaal rechts Bert Van Steenis.

Begin februari kreeg ik, een vraag van Staatsbosbeheer of ik een ploeg mensen wilde formeren van onze Vogelwerkgroep om een zestigtal wilgen te knotten. Die vraag kwam bij mij terecht, omdat ik dit een twee jaar geleden ook al eens had gecoördineerd

Piet Bakker knot de laatste tak

De wilgen die geknot moesten worden staan aan het Eemmeer bij de vogelhut. Bij vogeltellers van de Eempolder staat het gebied bekend als de Oostermeent, een gebied waar

eenmaal in de veertien dagen alle vogels worden geteld.

De noodoproep van het Staatsbosbeheer bij monde van de boswachter Lex Knoops resulteerde in een actie van mij om te trachten voldoende enthousiaste vogelaars bij elkaar te krijgen. Zij zouden bereid moeten zijn om het geplaagde Staatsbosbeheer, dat zeker 20 miljoen moet bezuinigen een handje te helpen. Wij hebben als Vogelwerkgroep zeker 750 leden, dat moest toch wel lukken? Vergeet het maar, ik heb de meest fantastische excuses te horen gekregen, maar iets terugdoen voor al het vogelgenot en de mogelijkheid om jaar in jaar uit daar naar vogels te kunnen kijken was er niet bij.

Met veel moeite heb ik voor vrijdag en zaterdag 11 en 12 maart totaal 10 mensen bij elkaar kunnen krijgen in plaats van het dubbele aantal. De oudste knotter - Bert van Steenis - was 77 jaar; de gemiddelde leeftijd lag zeker boven de 55 jaar! Helaas kregen wij de klus niet af, nog tien wilgen bleven onbehandeld over. Nog een keer terugkomen zat er niet in, want na 15 maart mocht er niet meer gesnoeid worden in verband met de aanvang van de broedtijd.

33 wilgen geknot!

Iedereen ,die langs de geknotte wilgen loopt naar de vogelhut hoeft niet meer bang te zijn aangesproken te worden met: Kom je een handje helpen.....?

Informatie over erfvogels gezocht

Rob Kole

De vereniging 'Ark & Eemland' is bezig haar activiteiten uit te breiden. Ark & Eemland is een agrarische natuurvereniging die zich al sinds 2000 inzet voor het behoud en versterken van het landschap in Eemland. Daarbij is vooral veel energie gestoken in de bescherming van de weidevogels en van de flora in het gebied. De vereniging werkt daarbij samen met boeren en met een aantal groepen voor vrijwillige weidevogelbescherming, waaronder de Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemland, die een onderdeel van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is. De vereniging sluit contracten af met boeren waarin afspraken zijn vastgelegd over het beheer. Doel is het beheer van de percelen zoveel mogelijk te richten op een goed weidevogelbeheer. De deelnemers krijgen op basis van deze contracten een vergoeding voor de inkomstenderving, bijvoorbeeld voor kwaliteitsverlies van de grasopbrengst, of extra beheerkosten, zoals maaien in gedeelten in plaats van in één keer. Er wordt daarvoor gebruikgemaakt van een subsidieregeling van de overheid. In 2011 zijn er beheercontracten afgesloten met circa 143 agrarische bedrijven, verspreid over heel Eemland.

Ark & Eemland wil zich nu ook wat meer gaan richten op 'erfvoegels'. Doel is het beschermen en het bevorderen van de leefomstandigheden van vogels die (mede) afhankelijk zijn van boerderijen, zowel op het boerenland als op het erf in Eemland. Deze doelstelling moet worden bereikt door:

- Het verzamelen, bundelen en delen van kennis over leefomstandigheden van de desbetreffende vogelsoorten;
- Het stimuleren en initiëren van beschermingsactiviteiten bij agrariërs.

Het is niet goed mogelijk een definitie te geven van erfvoegels. De soorten die voorkomen op het boerenland komen vrijwel altijd ook op andere plaatsen voor. Denk maar aan soorten als Boerenzwaluw, Steenuil, Torenvalk, mussen en Witte Kwikstaart. Stuk voor stuk soorten die je kunt aantreffen op het boerenland, maar die je ook op veel andere plaatsen kunt

zien of horen. De afgelopen jaren gaan veel van de soorten op boerenerven achteruit. Het is daarom goed projecten op te zetten die het boerenland, maar ook het boerenland!, aantrekkelijker maken voor vogels. Met als doel niet alleen meer vogels aan te trekken maar ook de soortenrijkdom te behouden of uit te breiden.

Om goed aan de slag te gaan is het van belang om meer kennis te verzamelen. Ark & Eemland is daarmee overigens niet als enige bezig. Ook organisaties als Vogelbescherming Nederland, de provinciale Landschappen en verscheidene agrarische natuurverenigingen elders in het land houden zich al met dergelijke projecten bezig. In Eemland gaat het om de agrarische natuurvereniging Ark & Eemland. De vereniging heeft al veel kennis van de flora en vooral van de vogels in het weidegebied, maar mist nog veel kennis van en informatie over andere vogelsoorten. Daarom wil de vereniging graag in contact komen met mensen die informatie hebben over het voorkomen van vogels op en rond boerderijen. Ook met personen die ideeën hebben voor projecten die kunnen worden uitgevoerd als bescherming van vogels of ter bevordering van de leefomstandigheden van deze vogels. De vereniging zoekt gegevens over de voorkomende soorten en vooral ook van de aantallen en verspreiding van deze soorten. Door die gegevens te verzamelen en in kaart te brengen kan een goede basis worden gelegd voor het beschermingswerk. Het zou heel mooi zijn als Ark & Eemland zou kunnen samenwerken met de Vogelwerkgroep. Bij de Vogelwerkgroep is al heel veel kennis aanwezig en Ark & Eemland heeft veel goede contacten met de boeren in het gebied. Dat is een goede reden om krachten te bundelen.

Wie belangstelling heeft om mee te gaan werken, maar vooral ook mensen die gegevens hebben of kunnen leveren over het voorkomen van deze vogels of mensen die ideeën hebben voor projecten kunnen contact opnemen met: Ark & Eemland, Postbus 512, 3752 GM Bunschoten, (033) 299 94 08, e-mail: rkole@wxs.nl.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

G BAND	GIJSBRECHT V. AMSTELSTR. 478	1216 CE	HILVERSUM	035	7731110	G
W. BARY	RIETGORS 16	3755 GD	EEMNES	035	5382661	H
Mw. F. VAN BEEK	KANARIEHOF 19	3853 WJ	ERMELO	06	40585526	G
MW M. BEKKERS	EEMNESSERWEG 219	1223 GG	HILVERSUM	035	6838954	G
J. BIKKER	KONINGIN EMMALAAN 5	1405 CH	BUSSUM	06	52496519	G
D.W. BLEIJENBERG 12634780	HOEVIJZER 118 G	3632 WD	LOENEN A/D VECHT	06		
Mw. C. BOS	VLINDERMEENT 36	1218 CT	HILVERSUM	035	6916791	G
B. BRINKSMA	EEMNESSERWEG 219	1223 GG	HILVERSUM	035	6838954	H
Mw. M.S.A.. BROERE	DOTTER 31	1391 SK	ABCOUDE	0294	284331	H
Mw. B. BUITENDIJK	VAN HOORNSTRAAT 26	1215 GL	HILVERSUM	035	6215878	G
Mw.P. DEVENEIJNS	BILDERDIJKLAAN 32	1215 BN	HILVERSUM	06	50272670	G
Mw. A. HARTEN-KOOIJMANS	RANDWEG 147	1403 XR	BUSSUM	035	6914396	G
Mw. K. HOYTEMA-ZEISS	PARKLAAN 16	1406 KM	BUSSUM	035	6941203	G
P. KEIJER	J.P.THIJSSE PARK 279	1411 XR	NAARDEN	035	6780093	G
Mw. E. VAN DER LIT-SCHULTEN	WILLEM BARENTSZLAAN 82	3742 PR	BAARN	035	5418186	G
B. LUSTENHOUWER	ZEGGE 54	1391 SX	ABCOUDE	06	42564424	G
M. MANDERS	VERDILAAN 10 A	1217 BZ	HILVERSUM	035	6565549	H
F. MOOLENBEEK	ACHTEROM 147	1211 NX	HILVERSUM	06	51541326	G
R. PEKELHARING	SOESTDIJKERSTRAATWEG 15	1213 VP	HILVERSUM	035	6249464	H
Mw. F.M. PEKELHARING- DE PLANQUE	SOESTDIJKERSTRAATWEG 15	1213 VP	HILVERSUM	035	6249464	G
C.TH. PETERS	DUIVENVOORDE 21	1275 DA	HUIZEN	035	5265029	G
K. POPPES	LIEVEN DE KEYLAAN 43	1222 LD	HILVERSUM	035	6421137	G
Mw. J.C.G. SCHEERES	VIOLENSTRAAT 112	1214 CP	HILVERSUM	035	6236285	G
B. SNOEK	DOTTER 31	1391 SK	ABCOUDE	0294	284331	G
Mw. M. TRIP	BRAMENGAARDE 16	3992 KG	HOUTEN	030	6351798	G
N. VENDRIG	KERKSTRAAT 130	1391 HE	ABCOUDE	0294	283888	G
Mw. M. v. d. VLIES-POOT	BANCKERTLAAN 21	3742 MG	BAARN	035	8881455	G
Mw. M WESTERWEEL	ROOS VLASMANSTRAAT 4	1391 EH	ABCOUDE	0294	284997	G

Adreswijzigingen

Mw. A DENKERS	MERELHOF 29	3743 EL	BAARN	035	6837354	H
Mw. G HEIJN	MOLENVEENWEG 41	1261 TG	BLARICUM	035	5382207	G
J H HOEFKENS	TABAKSPAADJE 26	1251 PN	LAREN	035	5242514	G
P HULZINK	ERFGOOIERSSTRAAT 522	1222 DK	HILVERSUM	035	6930408	G
M v.d.SCHOT	HET JEBBINK 11	7251 BH	VORDEN			G
C J STEENMAN	MERELHOF 29	3743 EL	BAARN	035	6837354	G

Overleden

S.VISSER	NWE 'S-GRAVENLANDSEWEG 53B	1406 NA	BUSSUM			
----------	----------------------------	---------	--------	--	--	--

Bedankt

H.BAARS	KONINGINNEWEG 87	1214 CX	KORTENHOEF			
M.BROUWER	NIEUWLANDHOF 191	1106 RT	AMSTERDAM			
Y.FONVILLE	JOH.HUSLAAN 198	1216 RH	HILVERSUM			
Y.v.d. GOOT	'T ERF 20	1261 NB	BLARICUM			
W..HEGGE	BAGIJNESINGEL 13	8021 AC	ZWOLLE			
G.LANCEE	AKELEI 20	3621 RA	BREUKELEN			
C.V.LIESHOUT-V.BEEK	ONDER DEN DAEL 10	1216 CN	BLARICUM			
C.LINSSEN	KNOOPKRUID 114	1112 PX	DIEMEN			
C.SCHOPMAN	BAAMBRUGSE ZUWE 141H	3645 AE	VINKEVEEN			
M. v.d..SCHOT	HET JEBBINK 11	7251 BH	VORDEN			
E.WETERING	GODELINDEWEG 16	1412 HD	NAARDEN			
H.V.WIEREN	TURFSTREEK 60	3766 HX	SOEST			
W.VIERHOUTEN	AUGUSTUSSTRAAT 96	1335 DX	ALMERE			

Veldwaarnemingen

Engbert van Oort

Grote Zilverreiger	08-09-10	21	Noordpolder te Veld, Eemnes, G. Bieshaar, bij elkaar staand
Purperreiger	31-07-10	1	Naardermeer, E. Klomp, foeragerend
Ooievaar	31-03-11	14	Broedpaar in werkgebied
Roodhalsgans	12-03-11	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Rosse Stekelstaart	16-02-11	3	Loenderveense Plas, Loenen, H.+ N. van Tol, foeragerend
Nonnetje	15-02-11	55	Loenderveense Plas, Loenen, H.+ N. van Tol, foeragerend
Wespendief	27-03-11	1	Bijvanck, Blaricum, D. Jonkers, overvliegend, vroege waarneming
Blauwe Kiekendief	08-09-10	1	Maatpolder, Eemnes, G. Bieshaar, overvliegend, foeragerend
Havik	27-03-11	1	Zuiderheide, Laren, E. Klomp, rustend
Havik	28-03-11	2	Vechtrijk, Loenen, G.+ E. van Oort, baltsend
Ruigpootbuizerd	16-02-11	1	Eendenkooi, Polder Achteraf, H.+ N. van Tol, overvliegend
Ruigpootbuizerd	19-03-11	2	NS-station Sportpark Hilversum, E. Klomp, overvliegend
Kemphaan	09-10-10	13	Noord Ervenweg, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Watersnip	08-09-10	3	Noordpolder te Veld, Eemnes, G. Bieshaar, foeragerend
Watersnip	31-10-10	1	Noord Ervenweg, Eemnes, E. Klomp, foeragerend
Wulp	28-08-10	5	Stammeweg, Eemnes, G. Bieshaar, foeragerend
Tortelduif	31-03-11	1	De Valk, Huizen, F. Leurs, op het voer in de tuin
Halsbandparkiet	22-03-11	2	Vechtsluis, Nigtevecht, M. de Graaf, krijsend in boom
Steenuil	02-04-11	1	Nieuwersluis, E. van Oort, vloog weg bij boerderij
Bosuil	25-02-11	2	kasteel Groeneveld, Baarn, E. Klomp, roepend naar elkaar
Ransuil	08-02-11	1	Hoogt van 't Kruis, Hilversum, E. klomp, overvliegend
Ransuil	02-03-11	4	Wijk Hoefijzer, Loenen, G.+ E. van Oort, roestend in lariks
Groene Specht	16-02-11	1	Horneboog, Hilversum, H. van Tol, foeragerend op de grond
Zwarte Specht	06-08-10	1	Oud Naarden, Naarden, E. Klomp, gehoord tijdens wandeling
Boomleeuwerik	27-03-11	2	Zuiderheide, Laren, E. Klomp, rustend in boom
Witte Kwikstaart	07-09-10	40	Geerenweg, Eemnes, G. Bieshaar, rustend en foeragerend
Roodborsttapuit	27-03-11	1	Horneboegse heide, Hilversum, E. Klomp, overvliegend
Tapuit	07-09-10	1	Zuidpolder, eemnes, G. Bieshaar, rustend en foeragerend
Zanglijster	29-09-10	1	Fuchsiestraat, Hilversum, E. klomp, foeragerend in tuin
Koperwiek	28-03-11	8	Vechtrijk, Loenen, G.+ E. van Oort, foeragerend op klimop
Grote Lijster	19-03-11	3	Naardermeent, Naarden, D. Jonkers, foeragerend
Glanskop	19-03-11	1	Naardermeent, Naarden, M. de Graaf, voluit zingend
Raaf	10-11-10	1	Spanderswoud, Hilversum, E. Klomp, luid roepend
Ringmus	31-03-11	24	Hoefijzer, Loenen, E. + G. van Oort, foeragerend in tuin
Keep	27-03-11	1	Valse Bosje, Eemnes, D. Jonkers, M. de Graaf, zang
Putter	01-10-10	8	Noordpolder te Veld, Eemnes, G. Bieshaar, foeragerend

Tapuit

Foto: Martijn Kamphuis

Verslag Algemene Ledenvergadering, 24 maart 2011

Aanwezige bestuursleden Rien Rense, Piet Spoorenberg, Bep Dwars
Poul Hulzink, Han Westendorp, Wobbe Kijlstra

Aanwezige leden Volgens presentielijst 35

1 Opening en mededelingen bestuur

De voorzitter, Rien Rense, opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Een aantal leden heeft aangegeven verhinderd te zijn, waaronder Egbert (en Conny Leijdekker). Dit betekent dat Wobbe Kijlstra de toelichting op het financieel verslag zal verzorgen.

Overige mededelingen.

Rien wijst op het overlijden van Simon Visser en het in memoriam dat in de Korhaan is opgenomen. Van de opgeheven biologenwerkgroep Het Gooi is een gift van € 340 ontvangen. Op 9 februari is tijdens een speciale contactavond een nieuwe werkgroep gestart, de werkgroep vogelfotografie. Voor meer informatie over deze werkgroep, die onder de subgroep excursies zal gaan vallen, wordt verwezen naar de website.

Han Westendorp maakt van de gelegenheid gebruik om de plannen voor een nieuw logo toe te lichten. Hiervoor zal een wedstrijd worden uitgeschreven. Via de nieuwsbrief, Korhaan en website zal meer informatie volgen. Het is wel de bedoeling dat het logo gebaseerd blijft op de Korhaan

Rien stelt voor als agendapunt 2 het beheer en bestedingsplan Sluijters Vogelfonds toe te voegen. Onder dit agendapunt wordt de vergadering ook geïnformeerd over de stand van zaken in de ongeautoriseerde leningen.

2a Beheer en bestedingsplan Sluijters Vogelfonds

Poul Hulzink licht toe dat de opmerkingen uit de ALV van november zijn verwerkt in het beheer- en bestedingsplan. Hoewel er nog geen zicht bestaat op wanneer we het legaat kunnen verwachten, is het wel goed alvast de nodige voorbereidingen te treffen. Dit betreft onder andere de invulling van de adviescommissie, die zoals in het beheer- en bestedingsplan is opgenomen, zal adviseren over de ingediende projectvoorstellen. Naast adviseren over de ingediende voorstellen, heeft de adviescommissie ook een taak in het ondersteunen van degene die vragen heeft over hoe projectvoorstellen op te stellen.

De werkgroep zal bestaan uit 3 of 5 leden waaronder een afgevaardigde van het bestuur. Gezien de 'taak' wordt gezocht naar leden die enigszins boven de materie staan, die affiniteit met en kennis van de 'vogelwereld' hebben, ervaring hebben met het opstellen van projectvoorstellen en beschikken over financiële kennis. De kans dat dit allemaal in 1 persoon is verenigd, is klein. Belangrijk is dat de verschillende deskundigheden vertegenwoordigd zijn in de werkgroep. Iedereen die belangstelling heeft kan zich melden. Ook als je iemand geschikt vindt, kun je dit melden. Ook vanuit het bestuur kunnen geschikt geachte mensen worden benaderd. Het bestuur zal uiteindelijk een voorstel doen.

Poul laat weten dat binnenkort via nieuwsbrief, Korhaan en website nadere informatie zal volgen.

2b Stand van zaken ongeautoriseerde leningen

Rien kan tot ieders vreugde melden dat het ernaar uitziet dat de zaak medio april kan worden afgerond en dat de vereniging dan weer de beschikking heeft over het met de ongeautoriseerde leningen gemoeide bedrag.

3 Verslag ALV 25 november 2010

Het verslag wordt goedgekeurd.

4 Algemeen jaarverslag 2010

In de Korhaan van februari 2011 is het algemeen jaarverslag opgenomen. Rien wijst op het dynamische karakter van de vereniging, met heel veel verschillende activiteiten. In 2010 valt binnen de subgroep Avifauna de groei in activiteiten van de werkgroep broedvogelinventarisaties op: 3 gebieden zijn in 2010 geïnventariseerd en het aantal leden dat betrokken is bij de inventarisaties is nog steeds groeiende. De vogelherkenningscursus loopt prima en zorgt voor een aanwas van leden. Veel leden gaan mee met 1 of meerdere excursies. En degene die de ontwikkelingen vanuit zijn luie stoel wil volgen, mag zich verheugen in een goedgevulde Korhaan. Zo beleven ruim 750 leden plezier aan de vogels.

De vergadering stemt in met het algemeen jaarverslag.

5 Financieel jaarverslag 2010

Wobbe Kijlstra, waarnemend penningmeester, licht het financieel jaarverslag toe. De ontdekking van de ‘ongeautoriseerde leningen’ heeft veel energie gevraagd. De oplossing (zie 2b) is in zicht. Tegelijk heeft dit het bestuur ook aan het denken gezet over het te voeren ‘financieel beleid’. 2010 is afgesloten met een positief resultaat en er is een behoorlijk eigen vermogen. Zoals in het financieel jaarverslag is opgenomen zal het bestuur, in overleg met de werkgroepen, er zich op beraden hoe de financiële middelen waarover de vereniging beschikt, de “aandeelhouders” (en dat zijn de vogels) ten goede kunnen komen. Met het beheer- en bestedingsplan Sluifjters Vogelfonds is het al de bedoeling nadrukkelijk te kijken waar geld aan kan worden besteed.

6 Verslag kascommissie

De kascommissie heeft verslag uitgebracht. Afsproken wordt dit verslag in de Korhaan op te nemen. Henk van Tol en Pieter Jan Hegenbart zijn verhinderd. Elsje van der Velde laat weten dat de kascommissie de financiële stukken ruim van te voren toegezonden heeft gekregen en dat in de bijeenkomst met Egbert en Wobbe, alle stukken waarom gevraagd werd beschikbaar waren en werden toegelicht. De kascommissie is van mening dat de verlies- en winstrekening en de balans van 2010 een getrouw beeld geven van de werkelijkheid.

7 Decharge bestuur; voor het gevoerde financiële beleid

De vergadering verleent het bestuur decharge voor het gevoerde financiële beleid.

8 Benoeming nieuwe kascommissie

De vergadering stemt in met het voorstel om Henk van Tol, Pieter Jan Hegenbart en Evert Constandse te benoemen als leden van de kascommissie 2011.

9 Bestuurssamenstelling en –verkiezing

Binnen het bestuur bestaat een aantal vacatures. Gezocht wordt naar belangstellenden die binnen het bestuur hun steentje willen bijdragen. Zolang de vacatures nog niet vervuld zijn worden de taken verdeeld. De vergadering is blij met:

Poul Hulzink, die een nieuwe periode in het bestuur namens de subgroep excursies op zich wil nemen;

Han Westendorp, die als bestuurslid algemene zaken de bestuurlijke werkzaamheden van Bep Dwars over wil nemen;

Paul van der Poel, die het bestuur namens de subgroep vogelherkenning wil versterken (en Wil Makkinje, die tijdelijk als waarnemer de honneurs heeft verzorgd, vervangt).

De voorzitter bedankt Wil Makkinje voor zijn inzet in het bestuur in de afgelopen periode.

Rien Rense overhandigt Bep de penning

In de Korhaan is het afscheid van Bep Dwars als bestuurslid al aangekondigd. Bep is al lid vanaf de oprichting van de VWG in 1967 en sinds 1971 actief in het bestuur, dus nagenoeg 40 jaar. Een periode waarin zij steeds meer het

geheugen en soms ook het geweten van de VWG vormde. Zij was in het bestuur actief en vooral ook daarbuiten. Denk aan het archief, de post, tijdschriftenmappen, het verzenden van de Korhaan dat Bep tot vorig jaar verzorgde. Met 40 jaar en misschien wel 200 vergaderingen is Bep met recht de bron van informatie over leden en de geschiedenis van de VWG. In 2002 is Bep al terecht benoemd als erelid van de vereniging.

Bep heeft gevraagd niet al te veel aandacht aan haar afscheid te besteden. Ze neemt alleen afscheid van het bestuur en zeker niet als actief lid van de vereniging. Dat respecteren we, maar helemaal niets doen is te gortig.

Als waardering krijgt Bep als eerste lid van de vereniging een speciaal ontworpen penning voorzien van haar naam. Han licht toe dat de penning een nieuw ereteken is voor leden die een bijzondere prestatie hebben geleverd (qua aard of duur). Van het bestuur krijgt Bep een bordje met Kraanvogels (geschilderd door Nel Huese).

De vergadering bedankt Bep met applaus.

10 Rondvraag

Het is nog niet bekend op welke wijze aandacht wordt gegeven aan de 1.000e Eempoldertelling.

Verslag kascommissie

Ondergetekenden, Elsje van der Velde, Pieter Jan Hegenbart, Henk van Tol, allen lid van de te Hilversum gevestigde vereniging: Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, hierna te noemen: VWG hebben zich tijdens de vorige algemene ledenvergadering van de VWG kandidaat gesteld en zijn benoemd als lid van de Kascommissie om de boeken voor 2010 te controleren.

Donderdag 10 februari 2011 hebben de leden van de Kascommissie de financiële bescheiden van de VWG over 2010 gecontroleerd.

De penningmeester en de administrateur hebben de leden van de commissie tijdig documentatie, voorzien van heldere toelichting op de cijfers, gestuurd. De commissieleden hebben zich daardoor beter dan andere jaren kunnen voorbereiden. De commissie heeft vele steekproeven genomen en op de gestelde vragen zijn afdoende antwoorden gegeven. Dit jaar heeft de commissie extra aandacht gegeven aan de contributie-inkomsten.

De administratie is behoorlijk uitgebreid en de Kascommissie weet zich gesteund door de werkgroepen die de gemaakte boekingen van de penningmeester ook zelf controleren en gebruiken ter verantwoording naar hun achterban.

De grootte van het aantal leden en de trouwe betaling door de leden genereert een kasstroom die normaliter voldoende is om de lopende uitgaven te dekken. Dat de financiële positie van de VWG gezond is blijkt wel uit het feit dat de VWG aan al haar verplichtingen kon voldoen, ondanks de onterechte opnamen van André Kerkhof.

De Kascommissie heeft geverifieerd dat de vordering die de vereniging heeft op André Kerkhof correct is geadministreerd. Gegeven de maatregelen die het bestuur heeft genomen is de verwachting gerechtvaardigd dat de vordering van de vereniging geheel uit de verkoop van de woning van André Kerkhof kan worden terugbetaald. Een goede monitoring is van belang. Als de verkoop te lang duurt dan zal het bestuur daarop dienen te reageren.

De Kascommissie is van oordeel dat de verlies en winstrekening en de balans over 2010 een getrouw beeld geven van de werkelijkheid. De Kascommissie stelt de leden voor het bestuur van de VWG kwijting en decharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid over 2010.

De commissieleden spreken hierbij hun waardering uit voor de inzet van het bestuur en de andere leden van de commissies.

Gegeven de geconstateerde onregelmatigheden heeft het bestuur nagedacht en zet nieuw beleid uit. De Kascommissie heeft op een aparte bijlage een paar aanbevelingen gedaan, waarvan de commissie hoopt dat het bestuur die zal bestuderen.

Getekend te Hilversum,

Elsje van der Velde, Pieter Jan Hegenbart, Henk van Tol

Op zoek naar een nieuw logo voor de VWG.

Onlangs waren er opnieuw signalen dat het huidige logo aan vernieuwing toe is, met name omdat het oude logo in de digitale wereld niet meer goed mee kan.

Na een voorstel aan het bestuur zullen Dirk Prop en Han Westendorp nu de zoektocht naar een nieuw logo coördineren. Er zal een inschrijving binnen de vereniging worden georganiseerd. En ook zal er een inschrijving via het internet worden georganiseerd; dit alles op basis van twee foto's van een Korhaan. Want die willen we trouw blijven.

Een kleine commissie zal een voorstel aan het bestuur/ALV maken.

De inschrijving en de vorderingen kunt u binnenkort lezen op de website en in de Korhaan.

Ontvangen literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Dit is een selectie uit de lijst van tijdschriften gericht op vogelnieuws, vooral uit onze regio.

Argus jrg. 35 (4) dec. 2010 tijdschrift van de Faunabescherming. P. de Jong 'Natuur te grabbel gegooid', het stopzetten van de aanleg van het netwerk van natuurgebieden leidt tot een verlies aan biodiversiteit. Wel wordt het agrarisch gebied en het oppervlak aan jachtgebied uitgebreid. H. Niessen pleit ervoor om 'De Huiskraaien van Hoek van Holland' met rust te laten.

Dier en Milieu jrg. 86 (1) feb. 2011 Vakblad voor handhavers op het gebied van Dier en Milieu. De politie in Friesland treedt alleen nog op tegen de ernstige roofvogelvervolging, wanneer het om heterdaad betrapten gaat. Friesland is koploper op het gebied van roofvogelvervolging.

De Dompheorn jrg. 45 (1) mrt. 2011 Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. Weidevogelwerkgroep: Op 25 bedrijven met 900 hectare werden de weidevogels gevolgd en beschermd. De nieuwe subsidieregeling bracht veel papierwerk met zich mee, de schade die ontstaat door het later gaan maaien wordt nu vergoed.

Dutch Birding jrg. 33 (1) jrg. 2011 Internationaal tijdschrift over Palearctische vogels. D. Groenendijk en T. Luijendijk 'Verschil in zang tussen de Bergfluit en de Balkanbergfluit'. K.v.Dijk et al 'Taimyrmeeuwen: bewijzen voor Pacifistisch overwinteringsgebied en gegevens over morfologie en broeden'. A. Lees 'Vogelen in Brazilië', de ontbossing gaat hard in het gebied rond Alta Florsta, nu zit het nog vol vogelverrassingen. A. Meijer 'Rotskruiper bij Maastricht in nov.-dec. 2010'.

Fitis jrg. 47 (1) aug. 2011 VWG Zuid-Kennemerland. Jubileumuitgave 60 jaar VWG-ZK C. v. Deursen 'Huismus; de nationale knuffelvogel',

de terugloop blijft vraagtekens oproepen, waarom verdween hij uit Londen City en doet hij het goed in Berlijn en Madrid? A. v.d. Berg et al '(Op-)Nieuw verschenen, 50 soorten, niet allemaal zeldzaam worden besproken. J. Kuys '58 jaar onafgebroken vogels tellen bij Parnassia', een interview met Eef Kieft.

De Kruisbek jrg.54 (1) febr. 2011 Vogelwacht Utrecht. H. Verschuren 'De Asschatterkeerkade te Leusden, een bijzonder landschapselement', waar met aanwijzingen van Jelle Harder een ijsvogelwand werd aangelegd. T. de Groot en M. Peterse 'Vogelbelangen in het "Utrechtse" stationsgebied', je moet er nu bij zijn wil je na de herschikking een plek creëren voor vogels. B. de Knecht 'Natuurontwikkeling door verondieping in de Hooge Kampse Plas?

Limosa jrg. 83 (4) jan. 2011 Tijdschrift van de Ned. Ornithologische Unie en SOVON Vogelonderzoek Nederland. C.J. Camphuysen en A. Gronert 'De broedbiologie van Zilver- en Kleine Mantelmeeuwen op Texel, 2006-2010', dit onderzoek op Texel toonde een onverwacht laag broedsucces bij de Kleine Mantelmeeuw aan. R. Kleefstra 'Monitoring van ganzen op slaapplekken in het centrale merengebied van Friesland 1998-2010', de terugval in aantallen van Kolganzen en van de Kleine Rietgans is verontrustend. A. Streefkerk 'Waarom vliegen vogels in zwermen en formaties?' J. Jansen et al 'Joseph Baker, een Engelse vogelverzamelaar in Nederland id. 19^e eeuw'.

Meerkoet jrg. ? (1) voorjaar 2011 Natuurvereniging Wierhaven. B. Winters 'Jonge Eider', een broedgeval bij Den Oever, zomer 2011. Tellingen bij de N-H Natuurdag op 11 december,

Wadvogeltelling febr. '11 en een impressie van de Midwinter watervogeltelling op 16 jan., waarbij maar liefst 37 duizend Toppers geteld worden op het IJsselmeer.

Natuur Nabij jrg. 39 (1) mrt. 2011 IVN Eemland
Geen specifiek vogelnieuws in dit nummer.

Landschap Noord-Holland jrg. 38 (1) febr. Geen specifiek vogelnieuws in dit nummer.

Onze Waard jrg. 41 (4) jan. 2011 Natuur- en vogelwacht De Alblasserwaard. De broedvogeltelling leverde in de Boezems van Kinderdijk 123 nesten op van de Purperreiger. Opvallend veel Toendrarietganzen (1625) tijdens de Eurobirdwatch op 2 oktober.

Sovon Nieuws jrg. 23 dec. 2010 Sovon Vogelonderzoek Nederland. A. Boele 'Zeldzame broedvogels 2010': o.a. Witoogend in de Randmeren, Zwarte- en Rode Wouwen, Zearend bij het Lauwersmeer, Kraanvogels, de Ruigpootuil en Bijeneters. Maar liefst 104 territoria van de Middelste Bonte Specht en ook de Grauwe Klauwier is met 50 broedgevallen bezig met een opmars. E. v. Winden 'IJsduikers in Nederland, leuk als er eentje opduikt'. W. v. Manen en J. v. Diermen 'Wespendief sprookjesvogel exit?' Raadsels ontrafeld met GPS-loggers, Wespendiefvrouwtjes foerageren over grote afstanden, territoria zouden zonder zenders moeilijk vast te stellen zijn. R. Vogel en G. Troost 'Gaaieninvasie najaar 2010'. J. Schoppers 'MUS blijft groeien', het meetnet urbane soorten, een probaat middel om de vinger aan de pols te houden van stadsvogels.

De Takkeling jrg. 19 (1) febr. 2011 Werkgroep Roofvogels Nederland R.G. Bijlsma 'Trends en broedresultaten van roofvogels in Nederland in 2010'. Bespreking van het broedsucces per soort. Opvallende soort is de Zwarte Wouw in Z-

Limburg. N. Bos 'Bijdrage van Friesland aan de vervolging van roofvogels', de ontmanteling van het veldtoezicht door de politie doet het ergste vrezen. Er wordt alleen nog maar opgetreden bij heterdaad. G.L. Ouweneel 'Dankzij kreekprojecten neemt Bruine Kiekendief in Hoekse Waard toe'.

De Tringiaan jrg. 34 (1) febr. 2011
Vogelwerkgroep Schagen en omstreken. G. Langedijk 'Kerkuilen rondom Schagen', zeker 26 jongen geringd uit 8 verschillende uilenkasten.

Vanellus jrg. 64 (1) feb. 2011 Bond van Friese Vogelwachten. G. Benedictus 'Fan de foarsitter', oproep om huis en haard boerenzwaluwvriendelijk in te richten, het is immers het jaar van de Boerenzwaluw. B. Ebbinge et al 'Het volgen van individueel gemerkte ganzen.' J. de Jong 'Oudste Havik van Nederland in Friesland', poging om roofvogelvriendelijk te worden? W. Palstra waarschuwt voor de opkomst van zwaluwentillen. Broedresultaat heeft het nog niet opgeleverd, zet er alleen een neer wanneer er sprake is van verlies van broedbiotoop.

Het Vogeljaar jrg. 58 (6) '10 Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. M. Boer 'Vogelpopulaties: geliefd of gehaat?' Waarom gaat het slecht met de weidevogelpopulaties? Ons cultuurlandschap kan niet zonder menselijk ingrijpen. Veranderingen in aantallen van bepaalde soorten moet je accepteren. Maar waar de intensieve veehouderij leidt tot monocultuur, is het goed om variatie in het boerenbedrijf na te streven. Uit de Vogelkoppenknipsels: De Bunschoter Wand voor Oeverzwaluwen afgeschreven, voor 2011 is alsnog subsidie gevonden.

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar één van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met Bep Dwars-van Achterbergh.

Programma

Vrijdag 6 t.m. zondag 8 mei: Voorjaarsweekend Lauwersmeer te Vierhuizen. We verblijven in de groepsaccommodatie 'Camping Lauwerszee', en zijn te gast bij Bert Jan en Saskia Harens, Hoofdstraat 49, 9975 VR Vierhuizen, (telefoon bij nood: 0595 401657). Zie ook www.camping-lauwerszee.nl.

Zie voor meer informatie de vorige Korhaan

Zaterdag 14 mei: Vroege ochtendwandelexcursie **Loosdrechtsche en de Kortenhoefsche Plassen** via het Oppad, Moleneind en Kromme Rade o.l.v. Wouter Rohde met assistentie van Michel Vlaanderen. Vertrek om 6.00 uur vanaf het begin van het Oppad aan de Emmaweg te 's-Graveland. Parkeren kan op het Zuidereinde 's-Graveland of bij Intratuin, aan de overkant van de Vreelandseweg. We gaan wandelen door het laagveenmoeras van legakkers, wateren en langs trilveengebieden. Het wordt een flinke tocht van 9 km, dus trek goede schoenen aan. We zullen veel riet- en watervogels horen en zien en ook aandacht besteden aan de vlinders en libellen. Omstreeks 12.00 uur zijn we weer terug.

Zondag 15 mei tot en met vrijdag 20 mei: Buitenlandreis naar Duitsland, Warta-Oder

Een nieuwe bestemming

Het grensgebied van Duitsland en Polen: op zoek naar een voor vogelaars interessante bestemming, met als voorwaarde dat die bestemming voor een 'lang weekeinde' met de auto haalbaar diende te zijn, kwam de Commissie Buitenland uit op deze samenkomst van stroomgebieden.

Het Warta Nationaal Park, vlakbij de monding van de Warta in de Oder, beslaat zo'n 10.000 ha en heeft een belangrijke functie voor wateropvang ter ontlasting van de Oder. Door deze functie zijn gedurende het voorjaar langdurig plas - dras situaties aanwezig en zijn er tot ver in de voorzomer goede foerageer- en broedgebieden voor eenden, reigers en steltlopers. Witvleugel- en Witwangsters, Zeearenden en Zwarte Ooievaars zullen zeker worden gespot. Het is een van de belangrijkste toevluchtsoorden van water- en moddervogels in Polen. Er zijn 254 soorten vogels geobserveerd, waarvan 174 hier hun broedplaats hebben. De directe omgeving van het kantoor van het Nationaal Park Warta is erg interessant om vogels waar te nemen, vooral voor de Roodmus.

Het bezoek aan de uiterwaarden van de Notec, een zijrivier van de Warta, kan een hoogtepunt zijn door de meermalen gesignaleerde aanwezigheid van baltsende Grauwe Kiekendieven. In de omgeving van de Notec is veel/ extensieve landbouw die deze vogelsoort veel broed- en foerageergebieden biedt. Ook het bezoek aan het wat verder gelegen Drawiński Nationaal Park is een bijzondere ervaring. De enorme uitgestrektheid en rust in dit gebied is bijzonder. Het Drawiński Park maakt deel uit van een beschermd complex van rivieren en meertjes, met als belangrijkste rivieren de Drawa en de Płociczna. Het landschap bestaat uit meren, schilderachtige rivieren met helder water en oerbossen. Het oerbos is rijk aan dieren en planten, waaronder 150 vogelsoorten. Er zijn eiken van meer dan 450, berken van 330 en pijnbomen van 120 jaar oud.

We verblijven in Hotel Lesne Ustronie in Witnica gelegen in het noorden van het Nationaal Park (zie ook www.lesneustronie.pl).

De kosten zijn: buiten het vervoer en lunch: € 150.- p.p.

Wie op internet op zoek gaat naar deze bijzondere gebieden, krijgt al snel de neiging om in de auto te stappen. Het inschrijfformulier kun je opvragen bij buitenland@vwggooi.nl. Voor meer informatie kijk op www.vwggooi.nl of informeer bij een van de leden van de Commissie Buitenland (Coby Hooigeboom en Evert Constandse). Onderzocht worden nog de mogelijkheden voor een langer verblijf voor degenen die daar belangstelling voor hebben.

Zondag 29 mei: Dagexcursie naar **Texel**. We vertrekken om 6.30 u vanaf NS-station Bussum-Zuid, om op tijd de boot van 8.30 uur te halen. Eenmaal aangekomen op Texel, speuren we eerst de Mokbaai af: hoeveel soorten halen we uit die honderden krioelende steltlopers langs de vloedlijn voordat het helemaal eb is? We vervolgen met een wandeling rond de Horsmeertjes, waar we hopen op de laatste zingende Blauwborsten. Vervolgens gaan we kijken bij de Muy. Afhankelijk van de tijd die

nog rest gaan we naar Wagejot, Ottersaat en Dijkmanshuizen (alleen die namen al!) aan de Oostzijde om te ervaren dat donsjongen van steltlopers makkelijker te herkennen zijn dan je denkt. Er zal in ieder geval gelegenheid zijn om een blik op het wassende water van de Waddenzee te werpen en op de vluchten terugkerende steltlopers. Terug nemen we de boot van 16.00 uur, zodat we om 18.00 uur moe maar voldaan weer in Bussum zijn. De excursie wordt geleid door Wouter Rohde met assistentie van Michel Vlaanderen; zij geven 100% garantie op kiekendief en Eidereend. Eten en drinken (en hopelijk zonnebrand) mee, we hebben een vol programma!

Zondag 5 juni: Vroege ochtendwandeling door het **Spanderswoud** o.l.v. Frank van de Weijer. Vertrek om 5.00 uur van parkeerterrein bij restaurant Robert aan de Spanderslaan/Bussummergrindweg.

Zaterdag 11 juni: Dagexcursie **Bargerveen** o.l.v. Dick Jonkers.

Zaterdag 18 juni: Ochtendwandeling **natuurontwikkelingsgebied Groene Jonker** noordelijk van Nieuwkoop bij Zevenhoven o.l.v. Bertus van den Brink. Vertrek om 7.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij stationsgebouw) en de excursie duurt tot ca. 13.00 uur.

Vrijdag 24 juni: Avondwandeling langs de **Leusderheide**. Vertrek om 20.00 uur bij NS-station Bussum-Zuid. Een beetje vreemd, maar wel lekker: een half uur rijden om vervolgens stil te gaan staan aan de rand van de Leusderheide. Hoort iemand de sonore ratel van de Nachtzwaluw al? Het is niet uitgesloten dat we er ook glimp van opvangen in de avondschemering. En anders misschien een Houtsnip. Onder leiding van Wouter Rohde met assistentie van Michel Vlaanderen.

Zaterdag 2 juli: Avondwandeling door de **moerasgebieden van de Westbroekse Zodden** o.l.v. Arnold Top. Verzamelen om 18.00 uur NS-station Hollandsche Rading waarna we naar de startlocatie gaan.

Zaterdag 17 september: Autodagexcursie **Biesbosch** o.l.v. Arnold Top en Poul Hulzink.

Donderdag 22 september: Lezing (meer informatie in de volgende Korhaan)

Zondag 25 september: Lange dagexcursie **Fochteloerveen, Lauwersmeer en Waddenzee**. Vertrek 6.30 uur NS-station Bussum-Zuid. Onze verste bestemming combineren we dit jaar met het Fochteloerveen, daarom nemen we er een hele dag én een deel van de avond de tijd voor. In ieder geval maken we er een ontspannen dag van, zonder haast. We rijden eerst naar Diependal. Om 9.00 uur zitten we dan in een unieke kijkhut met ondergrondse toegang aan de koffie, met kans op Roodhalsfuut én Geoorde Fuut. Vervolgens is het Fochteloerveen niet ver meer, waar we – via de uitkijktoren bij Ravenswoud - de benen gaan strekken voor een rondwandeling van 6 km. Wellicht zien we de Kraanvogels of de soms aanwezige Slangenarend. We lunchen (zelf meenemen !) bij de vogelkijkhut en vertrekken dan voor een rustige middag naar de zuid en oostzijde van het Lauwersmeer en de Waddendijk. Eind van de middag eten we een visje in Lauwersoog. En wie dat niet wil eet zijn laatste boterhammen op (en als er dan nog brood over is: alle kalenderjaren meeuwen zijn er dol op). Begin van de avond gaan we met de zon in de rug kijken naar de talloze steltlopers aan de Ezumakeeg. De enorme afwisseling in biotopen garandeert een flinke daglijst, zeker in de trektijd. We zijn niet voor 22.00 uur terug. Voor wie er desondanks eerder genoeg van heeft of andere verplichtingen heeft: eerder afzwaaien mag, zelf de broodkruimeltjes naar Bussum volgen. De excursie wordt geleid door Wouter Rohde met assistentie van Michel Vlaanderen.

Vrijdag 30 september tot en met zondag 2 oktober: Najaarsweekend **Schiermonnikoog**.

Woensdag 12 oktober: contactavond

Zondag 16 oktober: Ochtend fietsexcursie Eempolder o.l.v. Piet Spoorenberg, Antje van Slooten en Joke van Velsen.

Donderdag 27 oktober: Lezing (nadere informatie in de volgende Korhaan)

Woensdag 9 november: contactavond

Donderdag 24 november: lezing en Algemene Ledenvergadering

Zaterdag 26 november: Auto ochtendexcursie Oostvaardersplassen o.l.v. Piet Spoorenberg, Antje van Slooten en Han Westendorp .

Zondag 11 december: Auto excursie Nijkerkernauw en Polder Arkemheen o.l.v. Antje van Slooten en Han Westendorp.

Voor in de agenda van 2012:

Vrijdag 20 tot en met 22 april 2012: Voorjaarsweekend Ameland

Eind september/begin oktober 2012: Najaarsweekend Zeeland?

Voorwaarden deelname excursies

Excursies

De in het programma aangekondigde excursies zijn, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, bedoeld voor leden en huisgenootleden van de Vogelwerkgroep. Aanmelding vooraf is niet nodig, tenzij dit expliciet is aangegeven. Het meenemen van introducés ter kennismaking met de activiteiten van de Vogelwerkgroep is alleen toegestaan nadat de coördinator van de subgroep excursies hiervoor toestemming heeft gegeven. U wordt dringend verzocht geen kleine kinderen en geen honden mee te nemen.

Een excursie binnen ons werkgebied vertrekt vanaf de plaats c.q. het natuurgebied waar deze wordt gehouden. De juiste plaats staat in het programma vermeld.

Bij excursies buiten ons werkgebied wordt vertrokken vanaf NS-station Bussum-Zuid (aan de zijde van het Bastion Hotel) tenzij anders vermeld. Er wordt gestreefd naar het gebruik van zo min mogelijk auto's. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Het is gebruikelijk dat de autokosten met de eigenaar/berijder worden verrekend. Van deelnemers aan de excursie wordt verwacht dat zij vóór de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

In principe gaan excursies altijd door. In sporadische gevallen (bijvoorbeeld als gevolg van extreme weersomstandigheden) vervalt een excursie of wordt deze doorgeschoven naar een andere datum. Wijzigingen op korte termijn worden (tot een dag voor de excursie) in het programma op onze website www.vwggooi.nl vermeld. Het programma op de website is leidend ten opzichte het programma in De Korhaan.

Weekends en excursies waarvoor betaald moet worden.

Indien betaald moet worden voor een excursie of voor een excursieweekend dienen de deelnamekosten altijd volledig te worden betaald. Bij de aankondiging wordt een datum genoemd waarvoor betaling dient te hebben plaatsgevonden. Deze deadline voor betaling is ongeveer tussen 6 en 8 weken voor het betreffende weekend of excursie. De volgende annuleringsregeling is van toepassing. Bij afmelding tot 4 weken voor het begin van een weekend of excursie waarvoor betaald moet worden, wordt 75% terugbetaald, bij 3 weken 50% en bij 2 weken 25% en bij 1 week 0%.

De favoriete vogelplek van Hugo Weenen

Waar?

Texel

Waarom?

Het Gooi is een fantastisch vogelgebied, met veel variatie in biotopen en veel soorten vogels. Texel heeft dat ook, maar de biotopen zijn behoorlijk verschillend van het Gooi en dus ook de vogels. De meest karakteristieke biotopen van Texel zijn de Noordzee, Waddenzee en het duingebied. Het duingebied van Texel is erg mooi met veel variatie. Vooral de natte duinvalleien, het sluftergebied en het stuifduinen gebied aan de zuidpunt zijn bijzonder. Texel is het grootste van de Waddeneilanden en heeft ook de meeste variatie.

Wanneer?

Texel is een belangrijk fourageer- en rustgebied voor trekvogels en is daarom het meest interessant in voor- en najaar. Texel staat bekend om de vele zeldzame dwaalgasten die het eiland aandoen. In 2010 waren dat bijvoorbeeld de Grote Pieper, Roze Spreeuw en Kaspische Plevier (eerste waarneming in Nederland).

Hoe?

Om op Texel vogels te kijken, kun je het beste per fiets of auto naar de verschillende gebieden gaan, en die gebieden te voet bezoeken. Texel is anderhalf uur per auto van het Gooi, de overtocht duurt 20 minuten, dus binnen twee uur ben je op Texel. Daarom kun je voor een bezoek van een dag naar Texel, maar ook als je er een week blijft, zul je je niet vervelen!

Waar?

1. De kust

In voorjaar en najaar is de kust de beste plek om een vogeldag te beginnen, vanwege de vogeltrek over zee, maar ook vanwege trekvogels die over het strand trekken, zoals Sneeuwgorzen en Strandleeuwerik.

2. De Tuintjes

Ook de Tuintjes, voormalige akkertjes even ten zuiden van de vuurtoren, zijn het meest interessant in de vroege ochtend. Bijna 10% van in Nederland nieuw vastgestelde vogelsoorten zijn voor het eerst

vastgesteld op Texel. Vele daarvan zijn in de Tuintjes gevonden. De Tuintjes is het duingebied net ten zuiden van de vuurtoren aan de noordpunt van Texel. Na goede treknachten blijven veel trekvogels rondscharrelen in de bosschages rond de vuurtoren.

3. De Wadden

Een goede plek om de wadden te bekijken is bij Cocksdoorp. Vanaf de dijk bij Cocksdoorp worden vaak veel en interessante soorten gezien. Vanuit Cocksdoorp kun je over de dijk naar de Schorren lopen, dat is een buitendijks gebied waar o.a. Lepelaars broeden en dat bij hoog water een belangrijke hoogwater-overblijfsplaats is voor vogels die op de wadden fourageren. Als je terugloopt vanuit de Schorren aan de eilandkant van de dijk, heb je uitzicht op het nieuw aangelegde natuurgebied "Utopia". Dat is een recent aangelegd plas-dras gebied, dat er veel belovend uitziet. Bij Cocksdoorp ligt ook de Roggesloot, daar worden soms leuke eendensoorten gezien.

4. De natte duinvalleien

Door het gebied tussen de Koog en de Slufter loopt een brede sloot met heel geleidelijke oevers en plas-dras eilandjes. Ook de eraan grenzende weilanden zijn vochtig. Het is een gebied dat interessant is voor bijvoorbeeld Kleine Plevieren. De duinen zijn natuurlijk ook aantrekkelijk voor andere typische duinsoorten zoals Blauwe en Bruine Kiekendieven, Nachtegaal, Kneu en Graspieper. Ook de duinvalleien rond Ecomare zijn heel erg mooi.

5. De zuidpunt van Texel

De zuidpunt van Texel heeft een aantal interessante locaties: de Petten met Kluten en Grote Sterren; de Geul met Lepelaar, Roerdomp en Blauwborst; de Mokbaai met fouragerende steltlopers; de Horspolders voor eendensoorten; de Kreeftepolder voor Blauwborsten en de meest zuidelijk gelegen stuifduinen vanwege de er broedende Dwergsterren.

6. Plassen achter de waddendijk

De plassen achter de waddendijk, bijvoorbeeld bij Dijkmanshuizen en Oosterend zijn interessant vanwege de er Broedende Kluten, Kokmeeuwen, Visdiefjes, Noordse Sterren en Dwergsterren. Ook de vogelhut bij Dijkmanshuizen (aan de Ottersaat) is vaak de moeite waard (o.a. Slechtvalk, bijzondere eendensoorten etc.).

Hoe vaak?

Een of twee keer per jaar.

Noot van de redactie:

Op zondag 29 mei is er een dagexcursie naar Texel!
Kijk voor meer informatie in het programma in deze Korhaan.

Kor Haan

